

Vergaderjaar 2007–2008

31 200 B

Vaststelling van de begrotingsstaat van het gemeentefonds voor het jaar 2008

31 200 C

Vaststelling van de begrotingsstaat van het provinciefonds voor het jaar 2008

Nr. 13

VERSLAG VAN EEN WETGEVINGSOVERLEG

Vastgesteld 22 november 2007

¹ Samenstelling:

Leden: Van Beek (VVD), Van der Staaij (SGP), De Pater-van der Meer (CDA), Van Bochove (CDA), Duyvendak (GroenLinks), Wolfsen (PvdA), Hessels (CDA), Gerkens (SP), Haverkamp (CDA), Leerdam (PvdA), voorzitter, De Krom (VVD), ondervoorzitter, Griffith (VVD), Irrgang (SP), Kalma (PvdA), Schinkelshoek (CDA), Van der Burg (VVD), Brinkman (PVV), Pechtold (D66), Van Raak (SP), Thieme (PvdD), Kuiken (PvdA), Leijten (SP), Heijnen (PvdA), Bilder (CDA) en Anker (ChristenUnie)
Plv. leden: Teeven (VVD), Van der Vlies (SGP), Van de Camp (CDA), Atsma (CDA), Van Gent (GroenLinks), Vermeij (PvdA), Knops (CDA), Polderman (SP), Spies (CDA), Wolbert (PvdA), Aptroot (VVD), Zijlstra (VVD), Van Gerven (SP), Van der Veen (PvdA), Çörüz (CDA), Remkes (VVD), De Roon (PVV), Van der Ham (D66), Van Bommel (SP), Ouwehand (PvdD), Bouchibti (PvdA), De Wit (SP), Kraneveldt-van der Veen (PvdA), Van Haersma Buma (CDA) en Cramer (ChristenUnie).

² Samenstelling:

Leden: Van der Vlies (SGP), Vendrik (GroenLinks), Blok (VVD), voorzitter, Ten Hoopen (CDA), ondervoorzitter, Weekers (VVD), Gerkens (SP), Van Haersma Buma (CDA), De Nerée tot Babberich (CDA), Dezentjé Hamming (VVD), Omtzigt (CDA), Koer Kaya (D66), Irrgang (SP), Luijben (SP), Kalma (PvdA), Blanksma-van den Heuvel (CDA), Cramer (ChristenUnie), Jules Kortenhorst (CDA), Van der Burg (VVD), Tony van Dijck (PVV), Heerts (PvdA), Gesthuizen (SP), Ouwehand (PvdD), Tang (PvdA) en Vos (PvdA).
Plv. leden: Van der Staaij (SGP), Halsema (GroenLinks), Remkes (VVD), Jonker (CDA), Aptroot (VVD), Van Gerven (SP), Jan de Vries (CDA), Van Hijum (CDA), De Krom (VVD), De Pater-van der Meer (CDA), Pechtold (D66), Kant (SP), Ulenbelt (SP), Van der Veen (PvdA), Anker (ChristenUnie), Mastwijk (CDA), Nicolai (VVD), De Roon (PVV), Smeets (PvdA), Karabulut (SP), Thieme (PvdD), Heijnen (PvdA), Spekman (PvdA) en Van Dam (PvdA).

De vaste commissie voor Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties¹ en de vaste commissie voor Financiën¹ hebben op 19 november 2007 overleg gevoerd met staatssecretaris Bijleveld-Schouten van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties over **de begrotingen van het Gemeentefonds en het Provinciefonds**.

Van het overleg brengen de commissies bijgaand stenografisch verslag uit.

De voorzitter van de vaste commissie voor Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties,
Leerdam

De voorzitter van de vaste commissie voor Financiën,
Blok

De adjunct-griffier van de vaste commissie voor Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties,
Hendrickx

Stenografisch verslag van een wetgevingsoverleg van de vaste commissie voor Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties en de vaste commissie voor Financiën

Maandag 19 november 2007

Aanvang 10.00 uur

Voorzitter: Van Beek

Aanwezig zijn 7 leden der Kamer, te weten:

Anker, Van Beek, Brinkman, Heijnen, Leerdam, De Pater-van der Meer en Van Raak,

en mevrouw Bijleveld-Schouten, staatssecretaris van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties.

Aan de orde is de behandeling van:

- de begrotingsstaat van het Gemeentefonds voor het jaar 2008 (31200-B);
- de begrotingsstaat van het Provinciefonds voor het jaar 2008 (31200-C);
- de brief van de staatssecretaris van BZK d.d. 15 mei 2007 met het Toezichtverslag 2007 (30800-B, nr. 15);
- de brief van de staatssecretaris van BZK d.d. 30 augustus 2007 met de publicatie "De provinciale financiën 2007, een interprovinciale vergelijking" (30800-C, nr. 7);
- de brief van de staatssecretaris van BZK d.d. 31 augustus 2007 met afschriften van de juni-circulaires 2007 van het Gemeentefonds en het Provinciefonds (30800-B, 30800-C, nr. 19);
- de brief van de minister van BZK d.d. 5 juni 2007 met het akkoord tussen het kabinet en de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG) met de titel "Samen aan de slag" (30800-B, nr. 17);
- de brief van de minister van BZK d.d. 13 september 2007 met het akkoord tussen Rijk en provincies 2008 (30800-C, nr. 8);
- de brief van de staatssecretaris van BZK d.d. 23 oktober 2007 met de septembercirculaires 2007 Gemeentefonds en Provinciefonds (31200-B, 31200-C, nr. 4).

De **voorzitter**: De minister van Financiën heeft zich voor dit overleg moeten verexcuseren.

De heer **Van Raak** (SP): Voorzitter. De staatssecretaris wilde bestuursakkoorden sluiten met de gemeenten en met de provincies. Het akkoord met de gemeenten, naar mijn idee het lastigste, kwam er vrij snel. Op het akkoord met de provincies, volgens mij het meest eenvoudige, wachten wij nog steeds. Kan de staatssecretaris aangeven waarom zij er met de provincies nog niet

uitgekomen is? Wat zijn de struikelblokken geweest die ervoor hebben gezorgd dat er nog geen bestuursakkoord ligt? Ondertussen zijn voor het jaar 2008 wel financiële afspraken gemaakt. Een speciale commissie moet voorstellen voor de jaren daarna gaan voorbereiden. Op deze manier duurt het natuurlijk allemaal wel erg lang. Een plan dat in zo'n korte tijd moet worden uitgevoerd, kan nooit erg ambitieus zijn.

In het bestuursakkoord met de VNG lezen wij dat het kabinet tijdens zijn regeerperiode graag de ambulante jeugdzorg wil overhevelen van de provincies naar de gemeenten. Dat is een goede ontwikkeling. Hoe gaat de staatssecretaris deze reorganisatie bekostigen? Welk deel van het budget van de provincies dat nu voor jeugdzorg bestemd is, zal naar het Gemeentefonds gaan? Of werkt het niet zo?

De provincies gaan in 2008 bijdragen aan plannen uit de rijksbegroting: het Meerjarenprogramma Infrastructuur en Transport en het Investeringsbudget Landelijke Gebieden. De SP heeft zorgen over de gekozen constructie. Er zijn volgens ons twee opties. Als je dit soort zaken landelijk beleid vindt, moet het kabinet ze regelen. Als je kiest voor de regie bij de provincies, horen daar de verantwoordelijkheid en de budgetten bij. Waarom is gekozen voor deze tweeslachtige constructie? De afgelopen jaren is veel geschoven in de taken en verantwoordelijkheden van de gemeenten en de provincies. Op dit moment is de trend weer decentralisatie. Het is goed dat het beleid zo dicht mogelijk bij de burgers wordt uitgevoerd. De steeds veranderende verantwoordelijkheden, waarbij provincies steeds meer nieuwe taken hebben gekregen, hebben ertoe geleid dat de provincies nog minder zichtbaar zijn geworden en dat het beleid van provincies en gemeenten is gaan botsen. Heeft de staatssecretaris het prachtige boekje "Het opgeblazen bestuur" van Klaartje Peters gelezen? Daarin wordt zichtbaar hoe de provincies zich de afgelopen jaren erg veel nieuwe taken en budgetten hebben toegeëigend. Volgens Peters zijn de provincies een opgeblazen bestuur geworden. Van dat nieuwe beleid, dat vaak zaken betreft die niet traditioneel tot het werkkterrein van de provincie behoren, is het succes heel gering geweest. Van de staatssecretaris hoor ik graag wat volgens haar wel en wat volgens haar niet op het bordje van de provincies past. Is zij bereid haar visie op de taken van de provincies aan het papier toe te vertrouwen, opdat wij er een mooi debat over kunnen voeren?

De gemeenten krijgen de komende jaren meer taken, bijvoorbeeld op het gebied van veiligheid. Gemeenten krijgen een grote rol in de aanpak van huiselijk geweld en openbare orde. Voor zover wij hebben begrepen, staat daar geen extra geld tegenover. Is dat niet het over de schutting gooien van verantwoordelijkheden? In vergelijking met andere landen hebben gemeenten in Nederland de beschikking over een relatief klein eigen belastinggebied. Kan de staatssecretaris haar visie geven op het eigen gemeentelijke belastinggebied? Is dit volgens haar voldoende om de nieuwe taken te kunnen uitvoeren? Wij hebben daar twijfels over. Raadsleden zijn gekozen vertegenwoordigers die eigen keuzes moeten kunnen maken. Hebben gemeenten volgens de staatssecretaris voldoende middelen voor het maken van beleid? Ik hoor graag een uiteenzetting. In de toekomst zullen wij ook hier een debat aan moeten wijden.

Voorzitter: Leerdam

Mevrouw **De Pater-van der Meer** (CDA): Voorzitter. Het moet een genoegen zijn om in deze periode wethouder van Financiën te zijn in willekeurig welke gemeente dan ook. Met een autonome groei van het accres van het Gemeentefonds van 6,5% – tot 2011 gaat het om in totaal 1,3 mld. – kun je voor je inwoners ruimhartig de gewenste voorzieningen in stand houden zonder de lasten te hoeven verhogen. Je kunt je collega's ruim bemeten bij ambities binnen hun portefeuilles. Als je het slim aanpakt, kun je de reserves voor noodzakelijk onderhoud nog wat extra spekken voor financieel krappere tijden. Want ook dan moeten de voetpaden en wegen onderhouden worden en stelt de burger het op prijs wanneer het openbaar groen er goed bij ligt. De begrotingsbesprekingen in de colleges en gemeenteraden kunnen dus een feest voor alle betrokkenen zijn. Ik noem een paar beleidsvelden waarbinnen gemeenten kunnen beschikken over ruimere middelen vanwege dat fors gegroeide accres. Voor het cluster Openbare Orde en Veiligheid is 115 mln. extra beschikbaar en vanaf 2010 zelfs 220 mln. Dat schept ruimte voor beloning van brandweerpersoneel als gevolg van de Arbeidstijdenwet, maar ook voor de aanpak van huiselijk geweld. Ik noem het cluster Onderwijs, waarvoor 100 mln. extra beschikbaar komt, onder meer voor investeringen in de brede school. Voor het cluster Armoedebestrijding en Schuldhulpverlening komt 80 mln. extra beschikbaar en voor het cluster Jeugd en Gezin 100 mln. om de Centra voor Jeugd en Gezin een goede start te gunnen. Ik hoor nog wel eens de klacht dat het Rijk wel decentraliseert, maar dat de benodigde middelen er niet bij geleverd worden. Sommigen spreken zelfs afkeurend van "over de schutting gooien", maar dat is dus niet waar. Dit soort beleid noemt het CDA boter bij de vis. Ziehier, een aantal ingrediënten om de begrotingsbesprekingen binnen de gemeenten een feestelijke aangelegenheid te laten worden.

Datzelfde zou ook voor dit huis kunnen gelden bij de behandeling van de begroting van het Gemeentefonds, ware het niet dat hier niet de verdeling van de budgetten ter discussie staat, maar de ambitie van deze staatssecretaris voor de onderlinge verhouding tussen de bestuurslagen binnen de overheid. Ik sprak niet per ongeluk over de ambitie van de staatssecretaris, want dat deze staatssecretaris ambitieus is, lijdt geen twijfel. Zij is voortvarend aan de slag gegaan om goede afspraken te

maken voor de komende jaren met de gemeenten, de VNG, en de provincies, het ipo.

Deze begroting voor het Gemeentefonds bouwt voort op het bestuursakkoord met de VNG, maar voor een deel ook op de interbestuurlijke code, die uit 2005 dateert. In de begroting lees ik: "Kabinet en gemeenten streven naar enerzijds een verruiming van bestuurlijke en financiële decentrale beleidsvrijheid en anderzijds een vermindering van centrale regels, van gedetailleerd medebewind, van specifieke uitkeringen, van verticaal toezicht en van administratieve lasten." Wat de specifieke uitkeringen betreft is het kabinet van plan om een reductie van 50% te realiseren. Bij het hoofdstuk waarin de specifieke uitkeringen worden opgesomd, is nog geen indicatie te vinden van de departementen die als eerste een aanzet moeten geven tot die reductie.

Vermindering van administratieve lasten is ook zo'n vurig nastrevenswaardig onderwerp. Ik geef de staatssecretaris een hint: doe geen evaluatie meer naar de effectiviteit van het btw-compensatiefonds, maar bereken wat de reductie aan administratieve lasten kan zijn wanneer dit fonds per 2009 wordt opgeheven. Het staat zo mooi in de stukken: het btw-compensatiefonds beoogt een eind te maken aan de versturende werking van de btw. Een eerdere evaluatie heeft echter aangetoond dat die versturende werking in de praktijk uitermate gering is. Ik zou willen zeggen: het btw-compensatiefonds beoogt een eind te maken aan de versturende werking van de btw, maar blijkt in de praktijk slechts het rondpompen van geld te zijn. Wil de staatssecretaris bij de berekening van de administratieve last van het btw-compensatiefonds ook aangeven hoeveel fte in totaal bij de overheden betrokken zijn bij de uitvoering van het btw-compensatiefonds?

Het kabinet en gemeenten streven naar verbetering van de lokale autonomie, onder andere door de samenstelling van het lokale belastinggebied te beperken en de verantwoordingslasten fors te verminderen. Er ligt inmiddels een stapel rapporten van zo'n halve meter. De ene adviescommissie was nog niet uitgewerkt, of de volgende werd alweer geïnstalleerd om een visie te geven op bestuurlijke en financiële decentrale beleidsvrijheid. Inmiddels heb ik van de staatssecretaris begrepen dat zij vindt dat de stapel hoog genoeg is en dat een kabinetsstandpunt kan worden verwacht. De CDA-fractie wacht daar in spanning op.

Ook het CDA heeft ambities. Een daarvan is dat de lasten voor de burgers niet onnodig hoog worden. Voor zover er belasting geheven gaat worden, moet deze transparant zijn en moet er verantwoording worden afgelegd over de besteding. Wat bij de CDA-fractie spanning oproept, is het feit dat toezeggingen rond de precario-heffing op ondergrondse nutsleidingen en kabels, niet zijde telecomkabels, op een onverwacht moment door de staatssecretaris zijn herroepen. Tijdens het zomerreces mochten wij een brief van haar ontvangen waarin zij terugkomt op toezeggingen van haar voorganger om deze vorm van versluierde belasting te stoppen. Overigens treft deze belasting niet alleen inwoners van de betrokken gemeente. Zij wordt namelijk omgeslagen over de inwoners van alle gemeenten in het werkingsgebied van het nutsbedrijf. Over de brief van de staatssecretaris hebben wij schriftelijk overleg gevoerd, maar tot op heden hebben wij geen reactie ontvangen. Ik ben inwoner van de gemeente Den Haag en heb een heffing aan precariorechten ontvangen. Het gaat dan alleen om

de waterleidingen. In het DWZ-gebied variëren de bedragen rond de € 25. Die gemeenten krijgen dus leuke bedragen binnen.

Waarom is de staatssecretaris teruggekomen op de toezegging? De gemeenten heffen volgens deze begroting 87 mln. aan precario. Met elkaar hadden wij afgesproken dat de compensatie zou gelden voor het peiljaar 2005. Er is wel een zekere rechtvaardigheid dat er compensatie nodig is. In 2005 hieven de gemeenten 55 mln. aan precario. Ik ga ervan uit dat daar ook het bedrag in zit dat de gemeenten aan bovengrondse precario heffen, voor zover het betreft de verhuur van publieke grond. Gelet op de eerdergenoemde bedragen die extra naar de gemeenten gaan, moet het mogelijk zijn om uit te leggen dat wij stoppen met dat bedrag van die 55 mln., dat volgens mij ook nog aan de hoge kant is. Binnen de genoemde bedragen moet toch zo langzamerhand wel de compensatie gevonden kunnen worden, zeker nu dat accres zo ontzettend groeit? Als de staatssecretaris en de VNG werkelijk de goede verstandhouding tussen burgers en overheid en het vertrouwen van de burger in de overheid willen versterken, moet dit zo gepiept kunnen zijn. De status quo van 2005 moet in ieder geval gehandhaafd worden. Als de staatssecretaris het in het totaal van het lokale belastinggebied wil bekijken, dan moeten wij er ruim voor de zomer over kunnen spreken, opdat de begroting voor 2009, met nog steeds dat peiljaar 2005, helderheid kan bieden.

De heer **Heijnen** (PvdA): Zegt mevrouw De Pater dat er geen compensatie nodig is als de staatssecretaris besluit om de ondergrondse leidingen niet meer aan precario onderhevig te maken?

Mevrouw **De Pater-van der Meer** (CDA): Ik heb een paar voorbeelden genoemd waar dat accres in onderling overleg in de komende jaren aan besteed gaat worden. Als je het met elkaar echt wilt, lijkt het mij een fluitje van een cent om over het hele land een bedrag van 55 mln. te bereiken. Als daar geen afspraak over kan komen, kan ik mij voorstellen dat het kabinet de toezegging uit de vorige periode hard maakt. Het is niet reëel dat één gemeente bij de nutsbedrijven precario heft en dat inwoners van alle gemeenten in het voorzieningsgebied daaraan moeten meebetalen.

De heer **Heijnen** (PvdA): Begrijp ik dat mevrouw De Pater wil dat de staatssecretaris het bestuursakkoord met de gemeenten openbreekt?

Mevrouw **De Pater-van der Meer** (CDA): Zij zou er een aanvulling op kunnen maken. Dat lijkt mij helemaal geen probleem.

De heer **Van Beek** (VVD): Waarom spreekt mevrouw De Pater van compensatie die naar enkele gemeenten zou moeten gaan die qua belastingheffing een ongewenste afslag hebben genomen? Die belastingheffing moet gewoon onmogelijk gemaakt worden. Die gemeenten hebben hun normale belastingmogelijkheden om het bedrag binnen te halen. Dat doen alle andere gemeenten ook. Het zou toch wel heel raar zijn als wij compensatie zouden geven en daarmee slechts een handvol gemeenten in dit land extra geld zouden geven.

Mevrouw **De Pater-van der Meer** (CDA): Ik redeneer

toch ook wel een klein beetje vanuit de betrouwbare overheid in het onderlinge verkeer. Bij de toezeggingen die wij in het vorige kabinet gekregen hebben, is steeds het onderwerp van compensatie aan de orde geweest, maar dan vanaf peiljaar 2005. Op dat moment heeft de Kamer daarover gesproken. Het is een absoluut niet transparante belastingheffing, die niet alleen de inwoners treft van de gemeente waar de belasting geheven wordt. Nee, het wordt omgeslagen naar het hele verzorgingsgebied van de nutsbedrijven. Nogmaals, het lijkt mij een fluitje van een cent om het te regelen binnen de ontzettend stijgende accessen.

De heer **Van Beek** (VVD): Er is sindsdien wel iets veranderd. Toen wij de afspraak maakten, was de ozb begrensd. Die begrenzing is door het huidige kabinet losgelaten. Er is dus geen begrenzing meer aan het belastinggebied. Als wij deze belastingmogelijkheid afsnijden, betaal je het niet meer via het water, maar via de ozb, net als in alle andere gemeenten van het land.

Mevrouw **De Pater-van der Meer** (CDA): Dat zou kunnen, ware het niet dat de koppeling indertijd, toen wij begonnen te spreken over de ondergrondse precario, nooit zo gemaakt is. Als de staatssecretaris er op deze manier met de gemeenten uitkomt, mag het van mij ook, maar ik zou niet in eerste instantie willen zeggen: nu koppelen wij het omdat wij dat een paar jaar geleden niet gedaan hebben. Ik geef de staatssecretaris de ruimte om eruit te komen, maar dat moet dan wel gebeuren. Mocht het niet lukken, dan ligt er een initiatiefwetsvoorstel klaar.

De heer **Van Beek** (VVD): Dat wil ik graag medeondertekenen.

Mevrouw **De Pater-van der Meer** (CDA): Ik wil graag dat de staatssecretaris het met de VNG oplost. Voorzitter. Het moet een genoegen zijn om in deze periode gedeputeerde te zijn met Financiën in je portefeuille. Heb je in de afgelopen jaren al je collega's extra geld moeten geven omdat de reserves torenhoog boven de jaarlijkse acceptatie uitstegen, heb je statenleden bij de behandeling van de begroting er niet van kunnen weerhouden nóg meer mooie dingen voor de mensen te realiseren, dan kun je nu als gedeputeerde met financiën in je portefeuille ferm optreden en tijdens de begrotingsbesprekingen in college en staten de hand op de knip houden. In het akkoord tussen Rijk en provincies is namelijk afgesproken dat er een behoorlijk bedrag wordt afgeroomd ten behoeve van taken die in medebewind worden uitgevoerd. Wordt de inwoner van de provincie daar minder van? Integendeel. De middelen die op deze manier besteed worden, zijn tenslotte middelen die door alle burgers bij elkaar zijn opgebracht. Daarom geeft de CDA-fractie steun aan het voornemen deze middelen aan te wenden voor voorzieningen die aan alle burgers ten goede komen. Wij zijn ervan overtuigd dat het de burger niet veel uitmaakt uit welke begroting de instandhouding van voorzieningen wordt gefinancierd, als het maar gebeurt. Ik kijk even naar de begrotingsbehandeling in een willekeurige provincie, in dit geval Gelderland. De staten zijn erin geslaagd om boven de begroting uit 2 mln. extra beschikbaar te stellen voor ambulancezorg, extra middelen in te zetten voor het wegwerken van de

wachtlijsten en extra in te zetten voor onderhoud van het provinciaal wegennet. Er blijven dus nog gelukkige statenleden en gelukkige burgers over. Wij zijn wel benieuwd hoe de afspraken met de provincies verder gaan, want de provincies zijn niet gelukkig.

De heer **Van Beek** (VVD): Voorzitter. Ik pak een paar onderwerpen uit het scala aan onderwerpen dat met deze agenda aan de orde is. Ik dank de staatssecretaris voor de schriftelijke beantwoording. Op een aantal punten is helderheid verschaft.

De Raad voor de financiële verhoudingen stelt in zijn laatste publicatie dat Nederland met het verdeelmodel voor het Gemeentefonds een uniek en robuust systeem heeft. Wij kunnen daar best trots op zijn. De positie van de vier grote gemeenten ten opzichte van die van de andere gemeenten zou volgens de raad wel eens onevenwichtig kunnen zijn. Het gekke is dat dat gevoel bij meer mensen leeft, maar dat wij er geen echt bewijs van hebben. Wat is de kabinetsopvatting? Is de staatssecretaris van plan om deze stelling te laten onderbouwen c.q. er een advies over te vragen?

Is de staatssecretaris bereid om het verdeelmodel bijstand te laten bekijken? Ik heb begrepen dat er problemen mee zijn, omdat de uitkomsten volstrekt onvoorspelbaar zijn. Dat geldt zowel over de jaren heen als bij wijziging van variabelen. Enige voorspelbaarheid van de uitkomsten van modellen is natuurlijk wel gewenst.

Het antwoord op schriftelijke vraag 12 roept een nieuwe vraag op. Het gaat om de bedragen die beschikbaar zijn voor wijziging van de APPA. Toen wij spraken over het verkleinen van de provinciale staten hebben wij indertijd afgesproken dat het vrijkomende bedrag zou worden bewaard voor herziening van de vergoedingsregeling voor statenleden. Waar is dat bedrag gebleven? De verkleining heeft plaatsgevonden, maar ik weet niet waar het geld gebleven is. Wat is de opvatting van het kabinet over de herziening van de vergoedingsregeling voor statenleden?

Er zijn interessante afspraken over de provincies gemaakt. Er is eenmaal 200 mln. binnengehaald en het kabinet hoopt er nog drie keer 200 mln. bij te krijgen. De manier waarop dat gedaan is, is bespreekbaar. Het moet wel helder zijn hoe de verantwoordelijkheden rond deze onderwerpen liggen en of er eventueel wetswijzigingen voor nodig zijn. Door het verschuiven van dit soort verantwoordelijkheden kunnen bedragen beschikbaar komen. Vanuit de provincies komen signalen dat er op andere begrotingsposten, bijvoorbeeld ten aanzien van het ILG en de BDU Verkeer en Vervoer, zodanig grote besparingen gerealiseerd zijn, dat die 200 mln. erbij in het niet valt. Worden er op andere begrotingsposten inderdaad veel grotere besparingen gerealiseerd door het niet nakomen van afspraken uit vorige periodes? Er is ook een eenmalig probleem rond de invoering van de Wet archeologische monumentenzorg. Deze wet wordt later van kracht, waardoor ook de vergoeding later ingaat. Het eenmalige probleem over drie kwart jaar betreft een aanzienlijk bedrag. Hoeveel is de staatssecretaris met haar gesprekken met het ipo rondom andere bezuinigingen dan de 200 mln.?

Ik ben blij met het stuk over de afbouw van de specifieke uitkeringen en steun de intentie om die uitkeringen zo snel mogelijk te verminderen. Graag krijg ik de toezegging dat wij in komende begrotingen kunnen zien hoe

ver de staatssecretaris op dit gebied is gevorderd. Het moet niet alleen een doelstelling zijn, het moet ook echt gerealiseerd worden. De staatssecretaris heeft wel in de hand welke specifieke uitkeringen worden afgeschaft, maar niet welke er eventueel bij komen. Ik wil graag het nettoresultaat zien. Wij zijn groot voorstander van single audit en single information. Als dat door dit beleid kan worden versterkt, heeft het zeker onze steun. Het geeft de gemeenten ook meer eigen beleidsruimte en dat is goed.

De discussie over de precariobelasting hoeft ik niet herhalen. Wij hebben het debat indertijd uitgebreid gevoerd. Wij zijn er ook echt uitgekomen. De zaak zou nu echt in wetgeving worden neergelegd. Het is dus heel vervelend dat er op deze manier op teruggekomen wordt. Er is op spoed aangedrongen. Er is gekozen voor een snelle manier van communiceren. Binnen een week was er een schriftelijke inbreng, maar vervolgens horen wij niets meer. Het antwoord is nu dat het voor het komend jaar helaas niet geregeld kan worden. Ik heb daar geen begrip voor. De zaak moet worden afgewerkt op de manier zoals wij het hebben afgesproken. Er wordt op een volstrekt ondoorzichtige manier op een eerste levensbehoefte extra belasting geheven. Dat moeten wij gewoon niet willen. Wij moeten die weg afsluiten, net als dat gebeurd is bij ondergrondse bekabeling.

De VVD-fractie is geen voorstander van staatsrechtelijke differentiatie, zoals in het rapport-Bovens is genoemd. Ik heb het gevoel dat de VNG daar in de tussentijd ook van terugkomt. In het rapport wordt een heleboel onderwerpen genoemd die wat ons betreft stuk voor stuk bespreekbaar zijn. Er moet gekomen worden tot een uniforme besluitvorming. Nu lijkt het echter alsof de onderwerpen niet meer afzonderlijk in discussie komen. Op welke zaken broedt de staatssecretaris nog? Over welke onderwerpen zal nog met de Kamer en de gemeenten worden gediscussieerd? Een uniforme afsluiting is overigens wel gewenst. Wij moeten kiezen voor één bepaald systeem. Anders krijgen wij echt verrommeling in het binnenlands bestuur.

Taakdifferentiatie is zeer bespreekbaar. Ik heb het gevoel dat ook het kabinet ervoor voelt. Hoe wil de staatssecretaris dit aanpakken? Is zij het eens met de stelling van het rapport-Van Aartsen, dat er bij taakdifferentiatie een relatie ligt tussen de omvang van de gemeenten en hun takenpakket? Tot nu toe is dat niet het geval. De gemeente Rozendaal bij Arnhem met 1500 inwoners heeft hetzelfde takenpakket als de stad Amsterdam. Met de opvattingen van het rapport zou je daarin differentiatie kunnen aanbrengen.

In de afspraken met de VNG wordt een opmerking gemaakt over gemeentelijke herindeling. Er is het voornemen om het beleidskader aan te passen. Ik zou graag horen waarom en in welke richting dat wordt gedaan. De verantwoordelijkheid wordt vooral bij provincies gelegd, maar er wordt gesproken van "het provinciaal bestuur". Wordt daarmee bedoeld op gedeputeerde staten of ook op provinciale staten? Als gesteld wordt dat de wetgever in principe voorstellen alleen nog maar toetst op het gevolgde proces roept dit bij mij de vraag op of dit alleen gaat om de wetgever of ook om de medewetgever.

Wat is de overweging geweest om de WGR-plus twee jaar eerder te evalueren? De VVD is heel kritisch over de WGR en met name over de WGR-plus omdat wij ons realiseren dat het een niet direct democratisch gelegiti-

meerd orgaan is, hetgeen beperkingen met zich brengt ten aanzien van het aantal en de diepgang van de taken. Wat is de opvatting van het kabinet hierover?

De heer **Heijnen** (PvdA): Voorzitter. Dit overleg behoeft niet te gaan over ontoereikende compensatie voor uiteenlopende uitgaven als gevolg van veranderingen in wet- en regelgeving, omdat de komende jaren het Gemeente- en Provinciefonds fors zullen stijgen. Desalniettemin heb ik een aantal opmerkingen, eerst een paar algemene, dan twee provinciale en ten slotte nog een aantal gemeentelijke.

De motie-Van Geel heeft natuurlijk ook een financiële doorwerking naar Gemeente- en Provinciefonds. Ik ben benieuwd naar de omvang ervan. Zodra dit bekend is, kan dit dan ook naar buiten worden gebracht zodat gemeenten, provincies en Kamer daarmee rekening kunnen houden?

Ik heb een aantal studies doorgenomen naar de ontwikkeling van vermogens van provincies en gemeenten. Daaruit blijkt dat er moeilijk verklaringen zijn te vinden voor de geweldige verschillen waarmee wij tegenwoordig geconfronteerd worden. Dat zo zijnde, zou met een doorkijk naar de toekomst, de vraag gesteld moeten worden of die vermogensposities niet zo sterk uiteen gaan lopen, dat het beginsel van een gelijkwaardig voorzieningspakket tegen globaal gelijke kosten, onder druk komt te staan. Ik ben erg benieuwd of de staatssecretaris bereid en in staat is om daarnaar te kijken. Differentiatie is mooi, evenals autonomie van gemeenten en provincies, maar wij zijn wel de partij van gelijke kansen, ook als het om dit soort bestuursorganen gaat. Als in het verleden beslissingen zijn genomen die tot zulke uiteenlopende vermogensposities hebben geleid, moet er op z'n minst naar gekeken worden.

De heer **Van Beek** (VVD): Ik mag aannemen dat u bedoelt dat dit beslissingen zouden zijn die niet door de gemeenten of de provincies zelf genomen zijn. Als gemeenten en provincies zelf op basis van zuinig beleid reserves hebben opgebouwd, mag ik toch aannemen dat u ze die ook kunt?

De heer **Heijnen** (PvdA): Ik gun gemeenten en provincies de gevolgen van besluiten uit het verleden. Tegelijkertijd zijn het in mijn ogen ook medeoverheden, die je als zodanig moet behandelen rond bijvoorbeeld specifieke uitkeringen en subsidies. Dan mag je best kijken naar de situaties zoals die uiteen zijn gaan lopen als gevolg van beslissingen uit het verleden. Mijn vraag aan het kabinet is dan ook of het bereid is om na te gaan of die uiteenlopende vermogensposities met zich brengen dat genoemd beginsel onder druk komt te staan.

De heer **Van Beek** (VVD): Dat meent u toch niet?

De heer **Heijnen** (PvdA): Ik meen dat wel.

De heer **Van Beek** (VVD): U legt hier de stelling neer dat er een herverdeling van vermogens van gemeenten moet komen. Dus tussen rijkere en armere gemeenten, ofwel gemeenten die altijd door ons bestuurd zijn en gemeenten die door uw partijgenoten bestuurd zijn, moet nu het vermogen verdeeld worden? Dat noemt u eerlijk delen?

De heer **Heijnen** (PvdA): Ik kan de heer Van Beek

geruststellen, want ik denk dat het niet heel veel uitmaakt welke partijen het lokaal bestuur hebben gevormd. Ik ben erg benieuwd naar de uitkomsten van zo'n vergelijking. Het resultaat zou wel eens andersom kunnen zijn dan hij veronderstelt. In verband hiermee heb ik nog een subvraag. Ik heb gezien dat het weerstandsvermogen van gemeenten en provincies tussen 2000 en 2005, ondanks het feit dat het niet altijd een heel goede tijd was, aanzienlijk is toegenomen. Ik ben na de Wet Fido en alles wat er gebeurd is, grosso modo wel tevreden over het vermogensbeheer door gemeenten en provincies, maar ik zou mij toch kunnen voorstellen dat de staatssecretaris vanuit de kabinetsdoelstellingen van duurzaamheid kijkt of gemeenten en provincies dat vermogensbeheer zodanig vormgeven dat dit aan de doelstellingen van duurzaamheid ten goede komt. Mijn laatste algemene punt betreft de bezuiniging op de bestuurskosten. Bij de begroting heeft de staatssecretaris op een wat bijzondere wijze duidelijk gemaakt dat het kabinet vanaf 2011 een bezuiniging inboekt van 90 mln. op de bestuurskosten. In eerste instantie leek dat alleen te gaan om gemeenten. Uit de beantwoording in het kader van de BZK-begroting blijkt nu gelukkig dat het gaat om alle bestuursorganen. Dat neemt niet weg dat het een geweldig bedrag is op 320 mln. aan directe bestuurskosten van alle bestuursorganen. Waar regeren vooruitzien is, ben ik erg benieuwd waar gemeenten en provincies in dit kader vanaf 2011 rekening mee moeten houden. Als je in 2010 verkiezingen gaat organiseren, is het wel handig om te weten met hoeveel bestuurders je dan van doen zult hebben. Sterker nog, ik weet dat er nu nog gemeenten zijn die hun raadzalen aan het aanpassen zijn naar aanleiding van de dualisering in 2002. Dat is weggegooid geld als blijkt dat je straks niet met 19, 39 of 45 raadsleden te maken krijgt maar met veel minder. Of de staatssecretaris haalt de bezuiniging op de kortst mogelijke termijn weg, of zij komt met indicaties van het bedrag waar gemeenten en provincies rekening mee moeten houden.

Het bedrag van 600 mln. gaat de staatssecretaris samen invullen met de provincies. Gebeurt dit dan op basis van dezelfde uitgangspunten als die welke gelden voor de 200 mln.? Of leidt een verandering van de financiële positie van provincies tot een andere verdeling van die 600 mln.?

In de regionale pers stond op enig moment dat de provincie Gelderland haar bijdrage aan de 200 mln. of 800 mln. in overeenstemming met het kabinet zou mogen besteden aan het Nationaal Historisch Museum. Nu weet ik niet wat er dan vrijvalt op de rijksbegroting, dus ik hoop dat de staatssecretaris dit bericht vanuit de pers openlijk kan ontkennen.

Verder was er de vorige week in de pers nogal veel ophef over de kilometerheffing. Die zou pas in 2015 of 2016 aan de orde zijn. Bij mijn weten is deze kabinetsperiode afgesproken onomkeerbare stappen hierover te zetten. Dus de discussie daarover voeren wij nog, maar één ding is zeker; als de kilometerbeprijzing er komt, zullen de opcenten op de motorrijtuigenbelasting wegvallen. In de ipo-brief van de vorige week staat dat men ervan uitgaat dat het advies van de commissie-Eenhoorn over de ingezetenenbelasting nog steeds op de rol staat. Ik weet niet of dat zo is, maar ik ben wel heel erg benieuwd wat het kabinet gaat doen aan het in stand houden en vormgeven van toch ook een provinciaal belastinggebied. Ondanks alle kritiek op provincies meen

ik dat wij dit toch moeten borgen. Mijn vraag is dan ook of het dan zal gaan om de ingezetenenbelasting of een andere vorm van grondslag voor provinciale belastingen. Stel nu dat het collega Eurlings wel lukt om in 2010 of 2011 de kilometerbeprijzing te realiseren, dan moet je als overheid daarop wel anticiperen. Ik zou een kleine suggestie willen doen. Misschien is de waterschapsheffing wel een heel goede grondslag voor de provinciale belasting. Ik zeg dit vooruitlopend op de discussie die wat mij betreft echt in de loop van 2008 gevoerd moet worden.

Het Gemeentefonds werkt niet echt stimulerend voor gemeenten die willen herindelen. Is de staatssecretaris bereid na te gaan waar die premie/sanctie zit op samenwerking tussen gemeenten? En zo ja, is zij bereid daar wat aan te doen? Als gemeenten van onderop willen herindelen moet dat niet belemmerd worden doordat de financiële behandeling dit niet ondersteunt maar eerder sanctioneert.

De heer **Van Beek** (VVD): Ik deel die laatste opmerking van u. Bent u het met mij eens dat ook taakdifferentiatie daaraan een bijdrage kan leveren, omdat er ook dan een situatie ontstaat dat men er taken bij kan krijgen op het moment dat de schaal zich daarop aanpast?

De heer **Heijnen** (PvdA): Ik ben niet zo'n tegenstander van taakdifferentiatie. Het rapport-Bovens ging misschien wel erg ver, maar ik denk er wat genuanceerder over dan nu zo-even in uw bijdragen. Daar hoort bij dat je ook naar differentiatie kunt kijken in dit verband.

De Europese fondsen worden niet volledig benut. Tweederde van de kleine gemeenten doet er geen beroep op. Ik acht het ook onze verantwoordelijkheid en de verantwoordelijkheid van het kabinet om de gemeenten zodanig te ondersteunen dat wij geen geld laten liggen in Brussel. Wij moeten wat dat betreft voor het maximale resultaat gaan. Ik weet dat er in het verleden veel frustraties zijn opgelopen bij gemeenten, maar het is langzamerhand zaak die te boven te komen en de desbetreffende fondsen optimaal te benutten. Over het gemeentelijk belastinggebied hebben wij al een discussie gehad in het kader van het loslaten van de maximering van de ozb. In de beantwoording staat dat de staatssecretaris in overleg is met de VNG om een en ander nader te onderzoeken. Er staat echter een zin in die ik niet begrijp. Er wordt een relatie gelegd met "bestuurlijke verhoudingen en daarbij te hanteren uitgangspunten". Ik vind dat een abracadabra waarvan ik vermoed dat de staatssecretaris er vanochtend vast helderheid over kan verschaffen. Gaat zij nu serieus aan de slag met de uitbreiding van het gemeentelijk belastinggebied?

Wij hebben kennisgenomen van de lijst van te saneren specifieke uitkeringen in het kader van het bestuursakkoord. Ik zou graag zien dat de staatssecretaris ons de voortgang ervan helder maakte. Ergens in de beantwoording staat dat er allerlei wetten moeten worden veranderd. Voordat je het weet, ben je jaren verder en dan blijkt maar een deel van die lijst gerealiseerd te zijn als het gaat om het afvoeren en integreren in andere regelingen. Ik heb er alle vertrouwen in, maar ik zou graag de ambitie op dat punt willen kunnen volgen, in de zin dat de staatssecretaris ons informeert over de voortgang van die afspraken.

Mijn volgende punt betreft de kosten van handhaving. De gemeenten zijn de afgelopen jaren steeds beter aan de slag gegaan met handhaving. In dat verband is hun het instrument aangereikt van de bestuurlijke boeten. Ook in het kader van Provincie- en Gemeentefonds en de financiële huishouding wordt dit interessanter naarmate dit meer gaat voorstellen. Wil de staatssecretaris samen met de VNG nagaan of het mogelijk is de opbrengsten van bestuurlijke boeten en de kosten van handhaving te laten zien? Ik meen oprecht dat in de bestuurlijke boeten een belangrijk dekkingmiddel kan worden gevonden voor gemeenten die stevig met handhaving aan de slag willen.

De heer **Brinkman** (PVV): Voorzitter. De fractie van de PVV is niet blij met de financiën van de provincies en de gemeenten. Overdaad schaadt. Die overdaad zit bij de gemeenten en de provincies. Ik noem de verhoging van het accres, het stoppen van de maximering van de ozb en de precariorechten op ondergrondse netwerken. De gemeenten halen miljarden binnen. Als de burgers gevraagd wordt hoe ze gemeenten en provincies zien, dan hebben ze het over logge apparaten met allemaal ambtenaren die uiteindelijk van gekkigheid niet meer weten wat ze moeten doen wat betreft het verzinnen van allerlei regeltjes en controles. Laten wij wel zijn, dat komt niet overeen met mijn idee over de ambtenaar. Ik weet dat er heel veel ambtenaren zijn in heel veel overheidsinstanties die buitengewoon goed werk doen en hard werken. Maar het is belangrijk om een scheiding aan te brengen tussen waar de noodzaak en de overdaad elkaar raken. Waar de noodzaak en de overdaad elkaar raken, moet het mes er ingezet worden. In een prestatiecurve zie je dat de maximale prestaties worden behaald met een volume dat ruim onder dat raakpunt van noodzaak en overdaad zit. Dan wordt die arbeidskracht aangespoord met minder handen toch meer te presteren. Dat betekent innovatie, betere prestaties en meer voldoening. Dat is de reden waarom wij niet blij zijn met dit kabinet. Een kabinet waarin de stokpaardjes zijn versterking gemeentelijke autonomie en decentralisatie en waarin een minister zit die voor die tijd burgemeester was, van wie je ook eigenlijk niet anders zou verwachten. Ik wil toch een aantal zaken de revue laten passeren, te beginnen met de algemene beleidsdoelstellingen die zijn genoemd. Deze zijn namelijk bedoeld om via het Gemeente- en Provinciefonds te bewerkstelligen dat provincies en gemeenten de juiste middelen toebedeeld worden om hun taken naar behoren uit te voeren. Omvang en verdeling van de middelen moeten adequaat zijn. Nu gaat het juist om de vaststelling van die taken. Wie bepaalt nu eigenlijk wat de taken van bijvoorbeeld de provincies zijn? Niet alle activiteiten van provincies zijn namelijk te herleiden tot een wettelijke basis. Kunnen gemeenten en provincies zomaar activiteiten ontplooiën voor bijvoorbeeld ontwikkelingssamenwerking? Ik ben van mening dat dit niet de corebusiness is van gemeenten en provincies en dat dit dus niet zou moeten. Gemeenten en provincies dienen zich bij uitstek met hun eigen bewoners bezig te houden en ontwikkelingssamenwerking zal enkel en alleen een rijkstaak moeten zijn. Ditzelfde vraagstuk kan ik ook aan de orde stellen met betrekking tot het jeugdbeleid. Is het jeugdbeleid nu een provincietaak of een gemeentetaak of beide? Ik ben van mening dat jeugdbeleid bij uitstek een gemeentetaak is. Ik

verneem hierover graag de mening van de staatssecretaris.

Gezien deze onduidelijkheden in taakopvatting zou het voor provincies en gemeenten natuurlijk ook erg vreemd zijn indien zij bij de democratische behandeling van de resultaten van gemeenten en provincies, juist die gemeentebesturen te hard zouden aanpakken en vraagtekens plaatsen bij de desbetreffende taken. Het betekent namelijk dat men dan aangeeft met minder geld uit te kunnen komen omdat men het kennelijk geen gemeentetaak vindt of omdat men geen resultaten behaald heeft met dat geïnvesteerde geld. Daarom ben ik van mening dat de centrale overheid wel verantwoordelijk moet zijn voor de resultaten die gemeenten en provincies boeken met het belastinggeld, omdat ze dat kennelijk zelf niet kunnen of willen.

Een mooi voorbeeld van die scheefgroei zijn de vermogensoverschotten bij de provincies. In het coalitieakkoord is een bedrag van 800 mln. over vier jaar afgesproken. Hoe hoog zijn die vermogensoverschotten bij de provincies nu eigenlijk? Het kabinet heeft afgesproken dat de komende vier jaar voor 200 mln. per jaar op de overschotten wordt ingelopen door ze dit jaar extra te besteden aan het programma infrastructuur en transport en ten behoeve van een bijdrage aan het ILG. De fractie van de PVV is van mening dat deze overschotten terug zouden moeten naar de belastingbetaler. Het gehele bedrag van 800 mln. zou middels een verlaging van de opcenten van de motorrijtuigenbelasting als lastenverlichting terug moeten vloeien naar de burger. Bijna ieder gezin heeft een auto, dus op deze wijze heeft bijna iedere burger profijt van dit voorstel. Graag een reactie van de staatssecretaris. Hoe hoog zijn eigenlijk de vermogensoverschotten bij de gemeenten?

De minister heeft voor elkaar gekregen dat de maximering van de ozb er is afgehaald voor de gemeenten. Met de instelling van een macronorm van 3,75% probeert de minister de ongebreidelde verhoging van de ozb door asociale gemeenten te beteugelen. Zij heeft er alle vertrouwen in dat dit gaat lukken. Hoe naïef dat grenzeloze vertrouwen in gemeenten is, blijkt alleen al uit de stijging van de parkeergelden in 2006/2007. In dat ene jaar stegen deze met 7%. Gaat die beteugeling van de stijging van de ozb dan net zo lukken als bijvoorbeeld in de gemeente Nijmegen, waarvan de minister, naar ik meen, burgemeester is geweest en die als een van de tien gemeenten ontheffing heeft gevraagd aan gedeputeerde staten om het ozb-tarief met een hoger bedrag dan was toegestaan te laten stijgen om zo de eigen begroting op orde te kunnen brengen? Juist zo'n burgemeester die kennelijk haar begroting niet op orde kan brengen zonder de huizenbezitter extra uit te knippen, wordt minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties. Soms zit het mee, soms zit het tegen. Ik vraag mij echter wel af hoe betrouwbaar die handhaving is richting die macronorm. Volgens berichten in de media hebben reeds de volgende gemeenten asociale verhogingen aangekondigd voor volgend jaar: Waddinxveen 30%, Berkelland 20%, Weesp 15%, Geertruidenberg 12%, Wychen de komende vier jaar 36% en Haren in Groningen de komende vier jaar 32%. Heeft de staatssecretaris of de minister al een gesprek gehad met de VNG hierover? Hoe denkt zij in de toekomst deze gemeenten te kunnen beteugelen?

De heer **Anker** (ChristenUnie): Voorzitter. Ik complimenteer

de minister en de staatssecretaris voor het feit dat er zo snel een bestuursakkoord met de VNG tot stand is gekomen evenals een groot aantal afspraken met de provincies. Het is goed dat er een commissie is die zich buigt over de precieze rol van de provincies en de decentrale overheden. Het is belangrijk dat er echt werk wordt gemaakt van het herstel van vertrouwen in de relatie met de lagere overheden en dat er tot afspraken wordt gekomen.

Wij zijn verder verheugd over de inzet op integriteit in het kader van de dienstbare overheid, maar wij vinden wel dat de plannen daarvoor wat laat gerealiseerd worden, namelijk pas in 2011. Wij vragen ons af of dit niet wat sneller kan. Wij hebben op dit punt een idee dat van onze leden afkomstig is; er is ooit op een congres van ons een resolutie over aangenomen. In plaats van alleen maar een gedragscode over zaken die niet mogen en over zaken waaraan voldaan moet worden, kun je het ook positief benaderen, in de zin dat lagere overheden voor zichzelf positieve kernwaarden formuleren waaraan ze zich houden. Dat wordt al door een aantal gemeenten gedaan. Het geeft ambtelijke organisaties en organen ook een soort streven mee waar men zich hard voor wil maken. Wil de staatssecretaris dit punt inbrengen in de integriteitsrondes die zij met verschillende clubs gaat houden?

Vervolgens ga ik in op het middenbestuur. Er wordt een interbestuurlijke task force ingesteld. Ik wil eerst iets zeggen over de term task force. Ik krijg daar altijd het idee bij dat er baretten en groene schmink aan te pas komen, maar er zijn er inmiddels zo veel van dat wij heel spannend Risk kunnen gaan spelen als overheid. De term begint de lading wat te verliezen. Ik vind dat zeker bij Binnenlandse Zaken hiervoor de Nederlandse term taakgroep of iets dergelijks gebruikt zou moeten worden. Wat mij betreft is dit het moment om een kentering aan te brengen in deze verengelsing van het overheidsbeleid; wij gaan dus een Nederlandse taakgroep instellen. Genoemde task force die dus vanaf nu taakgroep heet, gaat zorgvuldig nadenken over de onderlinge verhoudingen tussen alle overheden. Bij het lezen van de stukken kregen wij het idee dat er steeds meer taken bij worden geschoven. Wij hebben op dit moment niet helemaal zicht op wat deze taakgroep gaat doen. Wellicht dat de staatssecretaris of de minister kan aangeven wat nu precies de taken zijn van deze interbestuurlijke taakgroep. Wat dat betreft zou het een uitputtend lijstje kunnen zijn, zodat wij ons er in kunnen beperken wat wij er allemaal aan zaken naartoe schuiven.

De bestuurskrachtmetingen vinden wij een waardevol instrument maar het moet niet de hefboom zijn om mensen in de richting van een herindelingstraject te duwen. Dat moet geen automatisme zijn. Wij geloven dat de rol van de provincie kan voorkomen dat er allerhande ingewikkelde samenwerkingsverbanden tot stand komen en dat deze misschien zelfs een herindeling overbodig maakt. Wil de staatssecretaris de rol van de provincies betrekken bij de schaalgroottediscussies?

Over het decentraal belastinggebied heeft de minister zich eerder ambitieus uitgesproken. Zij wil geen onderzoeken meer maar zij wil het decentraal belastinggebied niet los zien van de decentralisatiediscussie. Dat is uiteraard enorm wijs, maar als in de zoektocht naar een systematiek, een discussie gevoerd gaat worden over eigen taken en geld, kan dat een heleboel stroefheid tot gevolg hebben, waarvoor wij toch wel een beetje

vrezen. Hoe wil de staatssecretaris daarmee omgaan? Wanneer kunnen wij concrete voorstellen op dit gebied verwachten om dit niet al te lang te laten voortduren? Wij willen er in deze periode al wat mee gaan doen. Ook zouden wij graag zien dat de afschaffing van het gebruikersdeel van de ozb daarbij betrokken wordt. Die heeft er namelijk wel voor gezorgd dat alleen de huiseigenaren op dit moment bijdragen aan het lokaal belastinggebied en de huurders van huizen niet meer, hetgeen wat ons betreft niet eerlijk is.

Mijn laatste opmerking betreft de veiligheid. In het bestuursakkoord met de VNG wordt gesteld dat in 2007 de regierol van de gemeenten als het gaat om veiligheidsbeleid verankerd moet worden. Dat is een prachtige term, maar wij vragen ons wel af hoe die verankering zich verhoudt tot het wetsvoorstel inzake de veiligheidsregio's dat er aan zit te komen. Verder wordt opgemerkt dat de openbare-ordeportefeuille van de burgemeester nog eens goed tegen het licht worden gehouden. Wij vragen ons af waarom dit gebeurt en hoe een en ander zich tot elkaar verhoudt. Wij zouden ook graag zien dat de Kamer op de hoogte werd gesteld van de resultaten van het onderzoek.

De **voorzitter**: Dan geef ik thans het woord aan de staatssecretaris voor haar antwoord in eerste termijn.

Staatssecretaris **Bijleveld-Schouten**: Voorzitter. Ik dank alle fracties voor hun inbreng. Het is voor mij de eerste keer dat ik in dit kader dit overleg voer. Ik merk ook dat het voor de woordvoerders de eerste keer is sinds lange tijd dat zij dit overleg voeren met de staatssecretaris, aangezien er voortdurend over de minister wordt gesproken. Hoewel ik dat laatste op zichzelf geen probleem vind, blijft het feit dat ik verantwoordelijk ben voor dit beleidsterrein.

Het is mijns inziens goed dat wij hier apart over het Gemeente- en Provinciefonds spreken. In het begin van deze kabinetsperiode hebben wij fors geïnvesteerd in goed overleg met de medeoverheden. De meeste woordvoerders hebben zich daarover vanochtend ook in op z'n minst gematigd positieve bewoordingen uitgelaten. In genoemd overleg met de medeoverheden komen natuurlijk ook voortdurend de financiën aan de orde. Het is geen geheim dat die gesprekken met zowel de gemeenten als de provincies soms best stevig zijn gevoerd. Dat neemt niet weg dat ook ik blij ben met de bestuursakkoorden en de daarbij horende financiële paragrafen. Die resultaten zijn vervolgens vertaald in de begrotingen. Mevrouw De Pater heeft in dit verband dan ook aangegeven nu graag wethouder van financiën of gedeputeerde van financiën te willen zijn.

Uitgangspunt voor ons als kabinet is dat de lokale overheden en de rijksoverheid de komende jaren staan voor de uitdaging om het vertrouwen van de burgers in het functioneren van de overheid te vergroten. Als ik de heer Brinkman zo hoor, is daar nog veel werk te doen. Ik ben het overigens niet eens met wat hij heeft ingebracht, maar ik zal dat straks in reactie op zijn betoog aangeven. Op basis van genoemd vertrekpunt inzake het vertrouwen hebben wij de bestuursakkoorden afgesloten. Er zijn daarin ook afspraken gemaakt over de decentralisatie-agenda. Een van de doelen daarbij is het verminderen met 50% van het aantal specifieke uitkeringen. Verder noem ik het verruimen van beleidsvrijheid van gemeenten en het verminderen van de administratieve lasten

van overheden. Dat betekent ook dat tussen overheden de administratieve lasten moeten worden teruggebracht. Ik ben blij dat een groot aantal van de woordvoerders vanmorgen met erkenning heeft gesproken over het Single Information and Single Audit. Wij zullen overigens proberen hiervoor een Nederlands woord te bedenken, zo zeg ik tegen de heer Anker. Ik kan ook zeggen dat dit het eerste onderwerp is waarmee ik begonnen ben toen ik aantrad. Zoals bekend, zit ook de elektronische overheid in mijn portefeuille. Die was namelijk vergeven van de Engelstalige termen. Ik heb toen gezegd dat als wij erover moeten communiceren met burgers, zij op z'n minst moeten kunnen begrijpen waar het over gaat; en met dat Engels wil dat niet altijd goed. Zeker als wij het over begrijpelijke formulieren en dergelijke hebben, moeten wij dus ook naar ons eigen taalgebruik kijken. Overigens is SISA zeer goed door de gemeenten ontvangen. Dat heb ik onlangs zelf mogen ervaren op de door BZK georganiseerde gemeentedagen in Zwolle. Vroeger gingen dergelijke bijeenkomsten alleen over de financiën, maar daarop komt tegenwoordig ook het beleid in bredere zin aan de orde.

Ik ben tevreden over de afspraken over het versterken van de bestuurskracht. Inmiddels wordt er met de taakgroepen overlegd over de adviezen. Daarbij is ook het advies van de commissie-Van Aartsen van de VNG bij betrokken.

De groei van de fondsen als gevolg van de intensivering en extensivering in het coalitieakkoord heeft Rijk en gemeenten in staat gesteld om afspraken te maken over het oplossen van een aantal in het verleden geconstateerde financiële knelpunten. Het is van belang om erop te wijzen dat wij gezamenlijk een goede financiële start hebben gemaakt. Mevrouw De Pater heeft daar in het eerste deel van haar betoog terecht op gewezen.

Er zijn knelpunten weggenomen, zoals die van de gemeentelijke uitgaven voor openbare orde en veiligheid. Daarnaast zijn wij overeengekomen dat de gemeenten binnen de beschikbare groei een financiële inzet plegen om een aantal maatschappelijke knelpunten te kunnen aanpakken, zoals die op het terrein van zorg, wijken, onderwijs en openbare orde en veiligheid. Hiervoor is een oplopend budget beschikbaar. Vanaf 2011 wordt hier jaarlijks 280 mln. voor ingezet.

Ik moet de heer Brinkman tegenspreken. Het was niet de burgemeester van Nijmegen die het volgens hem vreselijke voorstel inzake de ozb heeft gedaan, maar de burgemeester van Hof van Twente. In die gemeente geldt overigens een zeer laag ozb-tarief. Daar schiep mijn gemeenteraad een eer in, als ik het nog even over "mijn" gemeente mag hebben. Ik kan zeggen dat er in gemeenteraden uitgebreid wordt gediscussieerd over dit soort onderwerpen.

De heer **Van Beek** (VVD): Ik ben het eens met de kwalificatie "vreselijk" als het over het ozb-voorstel gaat. Er is een macronorm vastgesteld. Het lijkt mij verstandig om daarnaast ook een soort standaarddeviatie vast te stellen waarmee wordt vastgelegd hoeveel er van het gemiddelde mag worden afgeweken, vooral naar boven. Wij zien nu zeer lelijke uitschieters, terwijl het gemiddelde nog steeds goed is.

Staatssecretaris **Bijleveld-Schouten**: Dit is zeer uitgebreid besproken in de Kamer. Ik weet dat de heer

Van Beek liever een micronorm wil, maar het is hem bekend dat ik daar niet toe bereid ben.

De heer **Brinkman** (PVV): Ik weet natuurlijk wel dat de minister burgemeester van Nijmegen is geweest. De voorzitter zei aan het begin dat de minister niet aanwezig was en ik heb begrepen dat de minister en de staatssecretaris van BZK een twee-eenheid zijn.

Staatssecretaris **Bijleveld-Schouten**: Dat sloeg op de minister van Financiën. Ik ben de eerste fondsbeheerder voor het Gemeente- en het Provinciefonds en de minister van Financiën is de tweede fondsbeheerder.

De heer Van Raak vroeg zich af waarom het bestuursakkoord zo marginaal is.

De heer **Van Raak** (SP): Ik heb gevraagd waarom het er nog niet is.

Staatssecretaris **Bijleveld-Schouten**: Er is wel een akkoord, maar dat geldt voor een jaar. Er is een afspraak gemaakt over het bedrag van 200 mln. Het komend voorjaar zullen wij goede afspraken moeten maken over de resterende drie jaar. Het is geen geheim dat het overleg hierover lastig is. Wij moesten het eens worden over een bijdrage van 800 mln. aan doelstellingen van het Rijk. Daarover word je het altijd moeilijker eens dan over toevoegingen aan het fonds. Ik heb er goede hoop op dat wij komend voorjaar afspraken met de provincies kunnen maken over de decentralisatie en over het leveren van een bijdrage aan de doelstellingen van het Rijk, zoals ook met de gemeenten is gebeurd.

De heer **Van Raak** (SP): Het is dus een centenkwesatie. De provincies hebben omvangrijke budgetten en de regering wil daar graag gebruik van maken. Dat snap ik. De discussie wordt volgens mij echter mede bemoeilijkt door de onduidelijkheid over de taken van de provincie. Als de staatssecretaris op een rij zet wat volgens haar idealiter de taken van de provincies zijn, kunnen wij de budgetten daarnaast leggen. Dan blijkt vanzelf of de provincies geld over hebben; wat mij overigens het geval lijkt.

Staatssecretaris **Bijleveld-Schouten**: Ik heb het boek van Klaartje Peters al gelezen voordat ik aantrad in deze functie. U vroeg waarom het akkoord er nog niet was. Ik heb uitgelegd dat het een lastige kwestie is. Bovendien waren de provincies het er niet altijd over eens aan welk deel dan bijgedragen zou moeten worden. Wij zijn er echter toch in goed overleg uitgekomen. Het IPO vond het belangrijk dat er geen zaken uit het fonds gehaald zouden worden.

Ook bij de provincies is er sprake van een open huishouding. Er wordt met het IPO ook over de taken van de provincies gesproken. Ik heb zelfs wel eens de vraag opgeworpen of zij niet terug moeten naar de authentieke kerntaken, namelijk de gemeentegrens-overstijgende zaken op het terrein van de ruimtelijke ordening en economische ontwikkeling. Het lijkt mij voor het overleg niet bevorderlijk als wij de taken op een rijtje zetten.

De heer **Van Raak** (SP): Ik constateer dat er onduidelijkheid is over de taken. Het is niet helder wat nu de taken zijn van gemeente, provincie en Rijk. Het lijkt mij

helemaal niet slecht als wij daarover in een debat met de staatssecretaris wat meer duidelijkheid proberen te krijgen. Ik constateer ook dat de financiering ondoorzichtig is. De gemeenten krijgen extra taken die zij zelf moeten bekostigen uit het accres. Provincies gaan meebetalen aan beleid dat door het Rijk is uitgezet. Ik heb ook gehoord dat gemeenten meer geld moeten gaan halen in Europa. Allerlei financiële stromen lopen door elkaar. Het zou fijn zijn als de staatssecretaris op dit punt een heldere visie op tafel legt. Wat zijn de taken van de verschillende overheden en hoe kunnen die eenduidig gefinancierd worden? Wij moeten voorkomen dat overheden elkaar gaan financieren.

Staatssecretaris **Bijleveld-Schouten**: De financieringsvormen lopen al jaren door elkaar. Dat is de essentie van open huishoudingen. In het kader van de decentralisatie wordt zeker aandacht besteed aan de taken door de taskforces. Ik zie het nut er niet van in om daar nu studie naar te verrichten. Ik hoor het wel als de heer Van Raak dat niet met mij eens is.

De heer Van Raak is ingegaan op de vraag of er niet te weinig extra geld beschikbaar wordt gesteld. Ik ben het eens met hetgeen mevrouw De Pater daarover heeft gezegd. Daarmee kom ik te spreken over haar inbreng. Ik heb al iets gezegd over de functies van wethouder en van gedeputeerde financiën. Ik ben het ook met mevrouw De Pater eens dat het heel belangrijk is om een goede start te maken met gemeenten en provincies. Dat maakt het gemakkelijker om de ambities van het kabinet te realiseren. Terecht constateert zij dat het van belang is dat dit is neergeslagen in het bestuursakkoord en in de interbestuurlijke code.

Ik weet niet precies hoeveel fte's er bij het btw-compensatiefonds betrokken zijn. Uit een vorig leven weet ik dat het veel werk is. Overigens betreft dit fonds niet de primaire verantwoordelijkheid van de fondsbeheerders. Deze regeling valt onder de staatssecretaris van Financiën. In de loop van volgend jaar is voorzien in een evaluatie van het btw-compensatiefonds. Ik zal de opmerkingen van mevrouw De Pater en de heer Van Beek over dit compensatiefonds overbrengen aan de staatssecretaris van Financiën.

Mevrouw De Pater heeft uitgebreid gesproken over de precarioheffingen. Ik maak mijn excuses voor het feit dat de brief met de antwoorden op de vragen uit het schriftelijk overleg de Kamer nog niet heeft bereikt. Bij mijn weten had deze brief er voor vandaag moeten zijn.

Mevrouw **De Pater-van der Meer** (CDA): Daardoor loopt u het risico dat er een apart debat ontstaat over die brief.

Staatssecretaris **Bijleveld-Schouten**: Daar heeft u gelijk in.

Ik denk niet dat er sprake is van het terugkomen op een toezegging van minister Remkes. Hij heeft gezegd dat het wetsvoorstel in voorbereiding zou worden genomen, maar dat er nog een aantal zaken onderzocht moest worden. Zoals gezegd, spijt het mij dat de Kamer de brief nog niet heeft. Ik zal een en ander mondeling proberen toe te lichten. In 2005 werd in totaal voor 75 mln. aan precario geheven. Daarvan was inderdaad 55 mln. gemoeid met ondergrondse leidingen. In 2007 is het totaal aan precarioheffingen 85 mln. Je zou kunnen zeggen dat er sprake is van een beperkte stijging.

Het probleem is dat een regeling pas afgeschaft kan worden als er ook compensatie wordt geboden. Wij hanteren en voorgaande kabinetten hanteerden de algemene stelregel dat bij verkleining van het belastinggebied expliciet compensatie wordt geboden. Op dit moment is daarvoor geen geld beschikbaar. De heer Van Beek wees er terecht op dat afschaffing van de precario-rechten kan leiden tot stijging van de ozb-tarieven. Daar is de burger niet mee geholpen.

Wat is er nu wel mogelijk op dit terrein? Ik begrijp heel goed wat mevrouw De Pater bedoelt. Ik ga graag in op haar suggestie om ruim voor de zomer wat uitgebreider hierover te spreken, ook in relatie tot het gehele belastinggebied. Op dit moment kan ik er niet verder op ingaan.

Mevrouw De Pater heeft gevraagd of het accres anders verdeeld kan worden. De opbrengsten zijn vooral afkomstig van de G4 en dan is het problematisch om een en ander gelijkelijk over het gehele land te verdelen. Ook hierover kan voor de zomer uitgebreider gesproken worden. Overigens ben ik wel bereid om met de VNG hierover te overleggen. Dat zal ruim voor de aangekondigde discussie gebeuren.

De heer **Van Beek** (VVD): Ik begrijp dat de compensatie voor de meeste gemeenten een probleem is, maar nu juist niet voor de G4, want zij hebben een eigen artikel in het verdeelmodel.

Staatssecretaris **Bijleveld-Schouten**: Ik dacht dat mevrouw De Pater het geld over het gehele land wilde verdelen, maar de opbrengsten komen uit de G4. Je kan het wel anders verdelen, maar dan alleen door het verhogen van de vaste bedragen. U heeft terecht gewezen op hetgeen de Rfv daarover heeft gezegd.

Mevrouw **De Pater-van der Meer** (CDA): Ik weet niet uit mijn hoofd welke gemeenten precario heffen, maar de gemeente waar wij ons nu bevinden, is er in ieder geval een van. Met mijn opmerking dat dit voor het gehele land moest gelden, bedoel ik dat de inwoners van andere gemeenten hier in de omgeving ook moeten betalen. De gemeenten die precario heffen, zouden hiervoor op zichzelf wel gecompenseerd kunnen worden, maar burgers uit andere gemeenten die er voor moeten betalen, hebben ook belang bij afschaffing van de precarioheffingen. De burgers die er wel voor moeten betalen, maar wiens gemeenten niet de inkomsten krijgen, zijn er echt mee geholpen.

Staatssecretaris **Bijleveld-Schouten**: De brief die de Kamer had moeten ontvangen bevat een lijst van de 40 op een totaal van ongeveer 430 gemeenten die precario heffen. Het is goed dat wij hier in bredere zin over gaan debatteren.

Mevrouw De Pater vond dat het geen probleem dat de provincies 800 mln. bijdragen aan taken van het Rijk. Zij gaf in dat verband een aantal voorbeelden uit haar provincie Gelderland. Die voorbeelden hadden een relatie met de discussie over de taken van de provincies die de heer Van Raak wil starten. Ik ben overigens blij met de steun van de CDA-fractie op dit punt.

De heer Van Beek was evenals ik aanwezig bij de presentatie van het rapport van de Raad voor de financiële verhoudingen over de evaluatie van tien jaar Financiële-verhoudingswet. De essentie van die evaluatie

is dat de wet goed en robuust is. In dat kader is ook een opmerking gemaakt over de opvatting van het kabinet over de G4. Ik ben het met de heer Van Beek eens dat het Gemeentefonds gebaseerd moet zijn op de uitgangspunten globaliteit en kostenoriëntatie en dat met de systematiek goed kan worden ingespeeld op de specifieke kenmerken van de verschillende gemeenten. De G4 nemen een aparte positie in vanwege de grootstedelijke functies. De Rfv stelt dat niet is vast te stellen of de hoogte van de vaste bedragen voor de G4 juist is. Dat hoeft geen zwakte te zijn, maar kan ook een kracht van het model zijn. Het is inderdaad lastig om dit wetenschappelijk exact te bepalen, maar het is ook een bestuurlijke weging van prioriteiten en centrumfuncties. Bij het in ontvangst nemen van het rapport heb ik gezegd dat ik de bevindingen serieus zal bekijken. In het rapport over het periodieke onderhoud is aangegeven welke punten van de verdeelsystematiek op de agenda staan voor de komende jaren. De opmerkingen van de Rfv passen daar voor 2008 niet goed in. Wij hadden ons niet voorgenomen om specifiek naar die punten te kijken. In 1996 is er uitgebreid over gesproken en zijn de uitgaven uitvoerig geanalyseerd. Ik wijs op het rapport over de structuur en de omvang. De toenmalige Raad voor de Gemeentefinanciën heeft een apart G4-fonds afgewezen. In de periode tot nu is er regelmatig onderhoud aan de systematiek gepleegd. Daarbij is er steeds voor gekozen om aan te sluiten bij de huidige verdeelsystematiek. Daar heeft de Kamer steeds vrijwel unaniem mee ingestemd. De objectiviteit van het stelsel is van groot belang. Bovendien is er een zorgvuldige regeling ten aanzien van artikel 12.

Ik ben het overigens niet eens met de opmerkingen van een wethouder van Eindhoven in Binnenlandse Bestuur van afgelopen week dat er sprake zou zijn van een old boys-aanpak ten aanzien van de G4. De verdeelsystematiek is zeer zorgvuldig opgebouwd. Daar is ook voortdurend met de Kamer over gesproken.

De heer **Van Beek** (VVD): Ik ben het voor een groot deel eens met het betoog van de staatssecretaris, zeker ook op het punt van de waarde van de onderliggende overwegingen. Dat neemt niet weg dat op pagina 75 de belangwekkende conclusie wordt getrokken dat de Raad voor de financiële verhouding vindt dat de positie van de vier grootste gemeenten in de verdeling van het Gemeentefonds opnieuw moet worden onderzocht. Twee zinnen later vraagt de raad zich af of de aparte verdeling voor de G4 nog wel eerlijk is. Als de Raad voor de financiële verhoudingen zo iets stelt, kunnen wij moeilijk zeggen dat wij niet van plan zijn om hier de komende vier jaar naar te kijken. Er wordt met nadruk gesuggered dat het nodig is om dit goed uit te zoeken. Dat zullen wij dan ook moeten doen, al was het maar om de stelling te kunnen weerleggen.

Staatssecretaris **Bijleveld-Schouten**: Ik had het niet over de komende vier jaar. Ik heb gezegd dat er voor het komend jaar andere zaken op de agenda staan. Ik heb erop gewezen dat hier de afgelopen jaren serieus aandacht aan is besteed. Dat zal ik ook opnemen in mijn reactie op het rapport en dan kunnen wij er altijd nog verder over spreken.

SZW is bezig met het bezien van het verdeelmodel voor de bijstand. BZK is daar ook bij betrokken. Als het goed is, is een en ander eind december van dit jaar afgerond

en kan de Kamer het resultaat in het voorjaar verwachten.

De heer **Van Beek** is ingegaan op de verkleining van de provinciale staten en het bespaarde geld dat gebruikt zou worden voor verbetering van de arbeidsvoorwaarden van statenleden. Het bespaarde geld is in het Provinciefonds blijven zitten. Een specifiek antwoord zal ik schriftelijk verstrekken.

De heer **Van Beek** (VVD): Ik zal erop terugkomen als wij spreken over de APPA. Het geld is niet voor niets in het fonds achtergebleven.

Staatssecretaris **Bijleveld-Schouten**: Ik denk dat wij erop moeten terugkomen in het kader van de APPA en ik zal zorgen voor een schriftelijke reactie. Het geld in het kader van het ILG en de Wet archeologische monumenten hoort bij de discussie in de task force. Na ommekomst van het resultaat daarvan kunnen wij hierop terugkomen.

Wij zullen steeds tonen wat het nettoresultaat is van het terugdringen van het aantal specifieke uitkeringen. Het is het lastigst om nieuwe specifieke regelingen tegen te gaan. De leden moeten daar zelf ook op letten. Soms vinden mensen het wel leuk om een specifieke regeling te maken, omdat zij het dan ook makkelijker kunnen volgen. Kortom, ik hoop dat de leden de ambassadeurs van dit traject willen zijn.

Ik ben het eens met de opmerkingen van de heer Van Beek over single audit en single information.

Ik neem kennis van de woorden van de heer Van Beek over het bestuursakkoord. Hij is geen voorstander van staatsrechtelijke differentiatie. De VNG is er met het rapport-Van Aartsen ook weer verder vanaf komen te staan. Er wordt nu veel nadrukkelijker gesproken over taakdifferentiatie. Wij studeren erop en zullen het betrekken bij de discussies die de leden van de task force zullen gaan voeren.

Waarom twee jaar eerder een evaluatie van de WGR-plus? Dat gaat om een tegemoetkoming van mijn kant. Er is rond het bestuursakkoord veel gediscussieerd over de WGR-plus in relatie tot de Wet ruimtelijke ordening. Ik wilde tot een maatwerkoplossing voor de Wet ruimtelijke ordening komen. Inmiddels stel ik vast dat de maatwerkoplossing er door de Kamer is uitgeamendeerd. Ik moet mij dus bezinnen op de toezegging. Het lijkt mij sowieso goed om de evaluatie over twee jaar te houden. Dan kunnen wij naar ik hoop in deze periode nog een fundamentele discussie voeren.

De heer **Van Raak** (SP): Hier zit een breder probleem achter. De staatssecretaris wil bestuursakkoorden sluiten met de gemeenten en provincies. Dat is goed, maar het kan pas nadat zij een akkoord heeft met de Kamer. Immers, alle afspraken met gemeenten en provincies zijn voorlopig totdat er hier over gesproken is.

Staatssecretaris **Bijleveld-Schouten**: Vanzelfsprekend. Wij zijn bezig met een bezinning op het beleidskader gemeentelijke herindeling. Gedeputeerde staten hebben het voortouw, maar provinciale staten stellen de voorstellen vast. De resultaten van de discussie zullen de Kamer ter hand worden gesteld.

Ik kom op de motie-Van Geel en de doorrekening naar het Gemeentefonds. Deze motie heeft een financieel effect op het fonds. Door armoedebestrijding wordt in

2008 en 2009 een bedrag van 40 mln. aan het fonds toegevoegd. In het voorjaar van 2008 zorgt deze toevoeging voor een positieve doorwerking naar het accres. De ophoging betekent namelijk een verhoging van de grondslag voor de accresberekening.

De heer **Heijnen** (PvdA): Om hoeveel gaat het dan?

Staatssecretaris **Bijleveld-Schouten**: Het gaat om 20 mln. structureel.

Er is gevraagd naar de verschillen tussen de vermogens van provincies. De heer Heijnen is erg voor globaal en gelijkwaardig. Als wij wat zouden willen doen aan de eigen middelen, heeft dat een ongewenste prikkelwerking. Het is dus de vraag of het verstandig is. De financiële positie van de provincies staat verder helder in de stukken. Moet er rekening worden gehouden met de vermogens van provincies? Ik vind dat ongewenst, zowel voor het Gemeentefonds als voor het Provinciefonds. Het is onderdeel van de lokale autonomie. Van de gemeenten hebben wij de vermogenspositie overigens niet precies in beeld.

Het weerstandsvermogen is nadrukkelijk toegenomen. Dit komt terug in het wetsvoorstel Fido, dat morgen in de onderraad zal worden behandeld. Het wetsvoorstel zal waarschijnlijk in het voorjaar aan de Kamer worden aangeboden.

Die 90 mln. bestuurskosten vormen een groot onderdeel van het bedrag van 320 mln. Bij de algemene beschouwingen heb ik gehoord wat de ChristenUnie ervan vindt. Het is onmogelijk om het bedrag bij raadsleden en wethouders te halen. Daarom is het ook verbreed tot "bestuurskosten". In 2011 moet het tot resultaat leiden.

De heer **Heijnen** (PvdA): U mag de partijen die deel uitmaken van de coalitie aanspreken op hun verantwoordelijkheid voor het financiële kader. Dit evenwel is als een duveltje uit een doos gekomen bij de Miljoenennota, als een bezuiniging op termijn. Mij heeft het nogal verbaasd dat er een taakstelling op de bestuursorganen ten bedrage van 90 mln. is gekomen. Dus ik vind niet dat u aan ons kunt vragen wat wij ervan vinden. Wij vinden dat het in beginsel niet zou moeten gebeuren, wat onverlet laat dat je altijd moet kijken naar efficiency bij bestuursorganen. Ik zou dan ook zeggen: aan de slag, staatssecretaris, kijk eens naar nut en noodzaak van een twaalfde provincie. Wij hebben in ons verkiezingsprogramma staan dat het aantal Kamerleden naar 100 kan. De VVD heeft dat ook in haar verkiezingsprogramma staan. Als de staatssecretaris nu eens uit de verkiezingsprogramma's van de verschillende politieke partijen destilleert welke mogelijkheden er zijn om de bestuurskosten terug te brengen, wil ik wél dat zij dat op korte termijn doet. Ik vind het gelet op de verhoudingen tot lokale overheden niet verantwoord om dit boven de markt te laten hangen als mensen zich volgend jaar al gaan voorbereiden op de gemeenteraadsverkiezingen in 2010. Ik ben over het algemeen een grote fan van deze staatssecretaris maar op dit onderdeel geldt dat toch iets minder. Zij haalt de 90 mln. weg óf zij komt binnen afzienbare termijn met suggesties, bijvoorbeeld aan de hand van onze verkiezingsprogramma's.

Staatssecretaris **Bijleveld-Schouten**: Dat zullen wij zeker doen.

De heer **Van Beek** (VVD): Ik voeg er aan toe dat er in ons verkiezingsprogramma nog een aantal ideeën te vinden zijn. Zo zouden wij graag af willen van de deelraden en zouden wij graag zien dat er één Randstad-provincie kwam. Dus wat dat betreft liggen er grote mogelijkheden, die waarschijnlijk veel meer dan 90 mln. opleveren.

De heer **Van Raak** (SP): En de SP is ook voor minder raadsleden voor de PvdA en de VVD. Dus ook dat behoeft geen probleem te zijn. Het wordt nu overigens wel een wat vreemde ontwikkeling. Eerst zouden er minder raadsleden moeten komen. Er kwam zelfs een wet waar wij heel lang op moesten wachten. Toen wij die wet eenmaal hadden, is het weer uit die wet gehaald en is vervolgens de wet ingetrokken. Toen kregen wij de mededeling dat het toch eerst moest, of toch weer niet. Toen is de heel principiële discussie over het aantal raadsleden helemaal uit beeld verdwenen. Toen bleek het te gaan om een ordinaire bezuiniging van 90 mln. Nu komt de staatssecretaris er niet uit met haar coalitiepartners, met de gemeenten of wie dan ook, en vraagt zij aan mij, die nergens om heeft gevraagd, die 90 mln. dan maar in te vullen. Nee, zo gaat het niet. Ik ben erg tevreden met een staatssecretaris die met iedereen wil overleggen en vooral met ons, maar haar taken zijn haar taken en die kunnen wij niet verrichten. Dus ik wens haar ontzettend veel succes en vraag haar wel enige haast te betrachten. Ik snap er namelijk niets meer van, en dat is geen goed teken.

Staatssecretaris **Bijleveld-Schouten**: Ik heb gezegd dat wij er nog over aan het nadenken zijn. Tegen de heer Heijnen zeg ik dat wij het hebben verbreed. Het bedrag dat is gemoeid met de bestuurskosten is een hoog bedrag. Wij studeren erop en wij overleggen erover. Soms is het zinnig om wat suggesties van de Kamer te horen om die mee te kunnen nemen. Dus ik bedank de leden voor hun suggesties op dit punt. Dan de vraag met betrekking tot het Nationaal Historisch Museum. Wat Gelderland heeft voorgesteld op dat punt, kan gewoon niet.

Met betrekking tot de opcenten op de motorrijtuigenbelasting in relatie tot de kilometerbeprijzing heeft de heer Heijnen gelijk dat er een betekenisvolle stap moet worden gezet in deze periode. De heer Heijnen heeft gezegd dat ten aanzien van de bestemming van de opcenten meer vooruit moet worden gedacht. Welnu, wat hij aangeeft, is mij net iets te ver vooruit. Ik heb zijn suggesties wel gehoord en wij zijn ook druk bezig om over een en ander na te denken. Misschien is het handig om in samenhang met het gemeentelijk belastinggebied de discussie met de Kamer verder te voeren. Dat zou dan in het voorjaar of voor de zomer van volgend jaar kunnen zijn.

Verder heeft de heer Heijnen gezegd dat het Gemeentefonds niet echt stimulerend werkt voor herindeling. Het Gemeentefonds is met opzet herindelingsongevoelig gemaakt. Dat past ook bij het uitgangspunt van kostenoriëntatie en globaliteit. Dat blijkt de centrale waarde in het Gemeentefonds. De enige maar niet onbelangrijke prikkel is om je geld met het hoogst mogelijke rendement te besteden, dus om tegen de laagste uitgaven het hoogste voorzieningenniveau te realiseren. Verder zijn er frictiekosten bij de herindeling. Een van mijn ambtsvoorgangers had het in dat kader

over een robuuste vergoeding voor de frictiekosten bij herindeling. In het kader van de discussie over bestuurskracht ben ik bezig te bezien of wij meer inzicht moeten geven in de financiële gevolgen van de herindeling. In dat licht kunnen wij ook bezien of meer ondersteuning nodig is. Je ziet ook dat de afgelopen jaren een aantal provincies er op zijn ingesprongen. De provincie Limburg ondersteunt herindelingen ook in financiële zin. Je zou kunnen zeggen dat dit een zinvolle rol van provincies is als het gaat om de herindelingstaak. Een van de punten is dat men bij herindelingen de basisbijdrage uit het fonds kwijtraakt.

De heer **Anker** (ChristenUnie): Het ging mij niet om de rol van provincies bij herindelingen maar om de mogelijkheden die de provincies hebben om bepaalde taken over te nemen van gemeenten, waardoor samenwerkingsverbanden en dergelijke niet noodzakelijk zijn.

Staatssecretaris **Bijleveld-Schouten**: Dat is dan inderdaad een iets ander kader. Ik zal daarop nog terugkomen.

Verder heeft de heer Heijnen gevraagd of ik bereid ben om samen met de VNG te onderzoeken hoe de opbrengsten en kosten van het instrument bestuurlijke boeten uitpakken. Ik wil dat best bezien. Ik wijs er wel op dat het wetsvoorstel een vrijwillig karakter heeft. Het voortouw voor de gewenste inzichten ligt dan ook bij de gemeenten, maar ik zal er nadrukkelijk met de VNG over spreken. Ik ben het niet eens met de algemene aanduiding van de heer Brinkman van het ambtelijk apparaat en van de rol van provincies en gemeenten. Ik ben het wel eens met zijn uitspraak dat het fijn is dat er ook goed werkende ambtenaren zijn. Ik geloof echt in autonomie en decentralisatie van taken. Op de vraag of gemeenten en provincies aan ontwikkelingssamenwerking kunnen doen, is het antwoord ja. Dat vergt dan een democratische discussie in de gemeenteraden en staten.

De vermogensoverschotten van de provincies zijn nadrukkelijk aangegeven in de stukken die zijn aangeleverd. Het gezamenlijk eigen vermogen is volgens de jaarrekeningen van 2005 toegenomen van 3 mld. naar 3,2 mld. en is in 2006 toegenomen van 3,2 mld. naar 3,6 mld. De stijging is dus 0,4 mld. Dat is verdubbeld ten opzichte van de stijging in 2005. Er zijn wel grote verschillen tussen de provincies. Er zijn provincies met aandelenpakketten en provincies zonder aandelenpakketten. Wat betreft de reserves van de gemeenten spreekt de heer Brinkman steeds over overschotten. Wij spreken over reserves en voorzieningen. Reserves zijn er om risico's te dekken en voorzieningen zijn er met het oog op toekomstige uitgaven. Soms is het nodig om te sparen voor grote uitgaven. Het eigen vermogen van alle gemeenten samen is 25,3 mld. De toelichting kan men vinden op bladzijde 25 van de begroting.

De **voorzitter**: U heeft nog twee minuten spreektijd.

Staatssecretaris **Bijleveld-Schouten**: Dan ga ik snel over tot de beantwoording van de vragen van de heer Anker.

De heer **Brinkman** (PVV): Ik heb nog geen antwoord gekregen op mijn vragen over het jeugdbeleid en over

gemeenten die van plan zijn, de ozb-tarieven exorbitant te verhogen.

Staatssecretaris **Bijleveld-Schouten**: In antwoord op vragen van de heer Van Beek heb ik gezegd dat ik geen micronorm voor de ozb wil hanteren. Wij volgen wel de gemeentelijke tarieven, maar daarbij hanteren wij een macronorm. Dat betekent dat de limitering kon worden afgeschaft. De ozb-tarieven worden door de gemeenteraden op democratische wijze vastgesteld.

In het bestuursakkoord zijn afspraken gemaakt over het jeugdbeleid. In de praktijk zijn gemeenten en provincies actief op het terrein van de jeugdzorg. In deze kabinetsperiode gaan wij de discussie over de onderscheiden taken aan. Met een structuurdiscussie over de jeugdzorg gaat veel te veel tijd verloren.

Ik ben blij dat de heer Anker er tevreden over is dat er snel een bestuursakkoord is gesloten. Hij is verheugd over de inzet op integriteit. In dat kader deed hij de interessante suggestie om de zaak niet alleen van de negatieve kant te bekijken, maar ook aandacht te besteden aan positieve kernwaarden. Ik wil dat graag doen.

De heer Anker is ingegaan op de taskforces en taakgroepen. Wat de taalkundige aspecten betreft, ben ik het geheel met hem eens. Ik zal de Kamer de desbetreffende instellingsbesluiten doen toekomen. Daarin staat wat de taken zijn en wie er zitting in hebben.

De heer Anker acht de bestuurskrachtmetingen waardevol. In dat verband vroeg hij aandacht voor provincies die taken kunnen oppakken die de gemeentegrens kunnen overschrijden. De bestuurskracht hoort in relatie te staan tot decentralisatie. De taak moet op het juiste niveau uitgevoerd kunnen worden. In dat kader kan de provincie wel degelijk een rol spelen.

Bestuurskrachtmetingen leiden niet automatisch tot herindeling. Voor grote en kleine gemeenten – en trouwens ook voor provincies – is het van belang om te weten of de bestuurskracht voldoende is.

Ik ben van plan om in het voorjaar te spreken over het belastinggebied van gemeenten. Bij die discussie kan het punt van het gebruikersdeel van de ozb betrokken worden. Ik heb de gesprekken hierover met de VNG op korte termijn gepland om zo snel mogelijk voortgang te kunnen maken.

Het is niet de bedoeling om een groot onderzoek te starten naar de bevoegdheden van een burgemeester in verband met de openbare orde. Samen met de VNG zal een visie ontwikkeld worden op de portefeuille openbare orde. Dit is een beleidsterrein van de minister van BZK. Ik ga ervan uit dat het aspect "veiligheid" volgende week bij de begrotingsbehandeling uitgebreid aan de orde komt. De heer Anker heeft gelijk dat er een relatie moet zijn met hetgeen in de veiligheidsregio's gebeurt.

De heer **Anker** (ChristenUnie): In 2011 moeten de doelen in verband met integriteit bereikt zijn. Waarom moet dat zo lang duren?

Staatssecretaris **Bijleveld-Schouten**: Ik zal navragen of dit niet sneller kan.

De **voorzitter**: Dan gaan wij nu over tot de tweede termijn.

De heer **Van Beek** (VVD): Wat is uw planning?

De **voorzitter**: Om tien over twaalf wil ik de vergadering sluiten. De vergadering is ook tien minuten later begonnen. Wellicht zullen wij dit niet halen, maar ik wil het toch proberen. Dat lijkt mij een nobel streven.

De heer **Van Raak** (SP): Wij hebben een voorzitter met ambitie en visie. Ik zou ook graag een staatssecretaris met ambitie en visie hebben. Ik vind het opmerkelijk dat zij haar visie op de taken van de provincie niet wil geven. Daarmee kiest zij voor onduidelijkheid. Zij heeft gelijk dat provincies zelf kunnen bepalen wat hun taken zijn, maar dat gaat niet goed. Sommigen vinden zelfs dat dit helemaal niet goed gaat. Het gaat mij met name om de wildgroei in de beleidstaken van provincies. Ik heb begrepen dat provinciaal bestuurders daar lang niet altijd tevreden over zijn. Heel vaak moet je je afvragen of de provincie wel de meest geëigende overheid voor die taken is. In veel gevallen nemen provincies dergelijke taken op zich om hun bestaansrecht te bewijzen. Ik vraag de staatssecretaris om de regie op zich te nemen. Zij kan op papier zetten wat volgens haar de taken van de provincies zijn en dan kan de Kamer daar vervolgens over spreken. De Kamer kan dan een eind maken aan de wildgroei aan beleidstaken van provincies. Tegelijkertijd kan zij een eind maken aan de bestuurlijke identiteitscrisis van de provincie. In feite bewijzen wij de provincies daar een dienst mee.

Mevrouw **De Pater-van der Meer** (CDA): Voorzitter. Ik dank de staatssecretaris voor de uitgebreide beantwoording. Het was mij bekend dat het btw-compensatiefonds in eerste instantie onder de staatssecretaris van Financiën valt. Hij is echter niet bij dit overleg aanwezig en er is een duidelijk verband met de administratieve lasten. Een eerdere evaluatie heeft aangetoond dat het voor gemeenten niet zo veel uitmaakt of zij zaken uitbesteden of zelf doen. Ik wil dat er een eind komt aan het rondpompen van geld. Bij de komende evaluatie wil ik dat aandacht is voor de door mij genoemde punten, zoals de vraag hoeveel mensen zich hiermee bezighouden.

Wij komen ruim voor de zomer nog te spreken over de precarioheffingen, dus voordat de gemeenten met de begrotingen voor het volgend jaar beginnen. Ik heb nog niet gehoord dat het peiljaar 2005 wordt gehandhaafd. De opbrengst wordt slechts door 40 gemeenten geïncasseerd, maar wij moeten ook nagaan hoeveel burgers in andere gemeenten daaraan meebetalen zonder daar zelf de revenuen van te krijgen. Als de brief met de antwoorden op dit punt niet helemaal duidelijk is, komen wij hier in een apart debat op terug. Een provincie kan haar ruime vermogenspositie inzetten voor het vervullen van taken in het belang van de burgers terwijl het feitelijk geen provinciale taak is. Dat hoor je ook van de provincie zelf. In een provincie kan het ambulancevervoer problemen opleveren omdat er vaak gebruikgemaakt moet worden van provinciale wegen waardoor de aanrijtijden relatief lang zijn. In zo'n geval heb ik er helemaal geen bezwaar tegen als provincies hun middelen inzetten voor het verkorten van de aanrijtijden, ook niet als het om extra onderhoud aan het inciale wegennet gaat de burgers van de provincie daar voordeel van hebben, gun ik hen dat van harte.

De heer **Heijnen** (PvdA): Voorzitter. Volgende week zullen wij de begroting van BZK behandelen. In dat licht volsta

ik met het opsommen van de punten waarop ik zal terugkomen: de herindelingsongevoeligheid, de integriteit en de sanering van specifieke uitkeringen.

De heer **Brinkman** (PVV): Voorzitter. De staatssecretaris zal met VNG en ipo het gesprek aangaan over de taken van gemeenten en provincies. Ik vind dat te onduidelijk en wil dat er een onderzoek komt.

Motie

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

overwegende dat onduidelijk is welke taken specifiek voor gemeenten en provincies gelden;

overwegende dat gemeenten en provincies door deze onduidelijkheid zich taken toeschrijven die zij mogelijk ongewenst uitoefenen;

verzoekt de regering, een onderzoek te doen naar de gewenste verdeling van door provincies en gemeenten uitgevoerde taken en spreekt de wens uit dat provincies en gemeenten met betrekking tot zich zelfstandig toegeëigende taken, verantwoording afleggen aan de rijksoverheid,

en gaat over tot de orde van de dag.

De **voorzitter**: Deze motie is voorgesteld door het lid Brinkman. Naar mij blijkt, wordt zij voldoende ondersteund.

Zij krijgt nr. 5 (31200-C, 31200-B).

De heer **Van Beek** (VVD): Begrijp ik nu goed dat de heer Brinkman vraagt om van provincies en gemeenten gesloten huishoudingen te maken?

De heer **Brinkman** (PVV): Ik heb al aangegeven dat gemeenten en provincies zichzelf taken toe-eigenen.

De heer **Van Beek** (VVD): Hoezo? In de wet, zelfs in de Grondwet, staan de taken van provincies en gemeenten. Het zijn open huishoudingen. Provincies en gemeenten hebben het recht om zelf te bepalen waar zij hun geld aan besteden.

De heer **Brinkman** (PVV): Dat vind ik dus onwenselijk. Op die manier is er geen controle op de uiteindelijke prestaties die met het belastinggeld worden bereikt.

De heer **Van Beek** (VVD): Ik wil graag een discussie aangaan over wenselijk of onwenselijk, maar het gaat mij om het doel van deze motie. Wil de heer Brinkman komen tot gesloten huishoudingen?

De heer **Brinkman** (PVV): In dit geval, voor deze taken, wel.

Mevrouw **De Pater-van der Meer** (CDA): Is de heer Brinkman van plan om de democratisch gekozen gemeenteraad af te schaffen? Daar behoort die verantwoording plaats te vinden. Zolang een meerderheid van

de inwoners op partijen stemt die bijvoorbeeld ontwikkelingssamenwerkingsprojecten willen ondersteunen, is er geen enkel bezwaar tegen. Schaft de heer Brinkman de gemeenteraad af?

De heer **Brinkman** (PVV): Vooralsnog schaf ik helemaal niets af, maar ik ben wel van mening dat gemeenten in de hele systematiek van verantwoording en kijken naar resultaten van het geïnvesteerde geld de democratische verantwoording van de toegeëigende taken niet voldoende gestalte geven. Vele gemeenten investeren en weten niet wat de uiteindelijke resultaten zijn. Daar wil ik meer vat op krijgen.

Mevrouw **De Pater-van der Meer** (CDA): In mijn beleving – ik lees dat ook in mijn regionale dagbladen – houdt iedere gemeente een begrotingsbehandeling en een rekeningsverantwoording aan het eind van het jaar. Over dit soort onderwerpen wordt wel degelijk gediscussieerd in de gemeenteraad. Soms zeggen de lokale volksvertegenwoordigers tegen hun college van B en W: niet doen. Wil de heer Brinkman dat afschaffen of wil hij het hier nog eens dunnetjes over gaan doen?

De heer **Brinkman** (PVV): Ik wil een onderzoek naar de verantwoording rond de taken die de gemeenten de laatste jaren naar zich toe hebben getrokken. Ik denk aan politie die ontwikkelingssamenwerking gaat doen ...

Mevrouw **De Pater-van der Meer** (CDA): Politie?

De heer **Brinkman** (PVV): U verbaast zich daarover en ik heb dat een paar jaar geleden ook gedaan. Het gebeurt, maar ik vind het onwenselijk. Ik wil helderheid over die taken hebben.

Ik kom terug op die 800 mln. Inderdaad, de provincies hebben meer dan 3 mld. aan reserves. Dat gigantische bedrag is eigenlijk geld dat de provincies te veel bij de belastingbetaler geïnd hebben. Het is ook mogelijk dat ze het geld via dividend bij elkaar gespaard hebben. Die 800 mln. moet echt terug naar de burger.

Motie

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

overwegende dat provincies in ieder geval overschotten hebben ten bedrage van 800 mln.;

van mening dat dit geld eigenlijk toekomt aan de belastingbetaler;

verzoekt de regering, de provincies te bewegen de opcenten van de motorrijtuigenbelasting met een percentage te verlagen gelijk aan het bedrag van 800 mln., waardoor dit geld als een lastenverlichting aan de burger wordt geretourneerd,

en gaat over tot de orde van de dag.

De **voorzitter**: Deze motie is voorgesteld door het lid Brinkman. Naar mij blijkt, wordt zij voldoende ondersteund.

De heer **Brinkman** (PVV): Voorzitter. Ik kom op de macronorm. Er is op dit gebied sprake van een nieuw feit. De minister en de staatssecretaris zijn beiden heilig overtuigd van het vertrouwen in de gemeenten. Ik heb de staatssecretaris naïviteit verweten wat de stijging van de ozb betreft. Zij heeft heilig vertrouwen in de macronorm. Zij denkt dat de gemeenten er zich en masse aan zullen houden. Volgens mediaberichten blijkt dat vertrouwen niet terecht. Eigenlijk ontstaat eenzelfde systematiek als bij de precariobelasting op ondergrondse netwerken. Ook daar moeten de goeden onder de kwaden lijden. Dat gebeurt ook bij die macronorm. Als een gemeente als Waddinxveen 30% meer ozb heft, is een gemeente die dat niet doet, de dupe. Ik denk erover om hierover bij de begrotingsbehandeling een motie in te dienen en ik vraag mevrouw De Pater om steun. Immers, zij maakt zich druk over de precariobelasting, waarbij het gaat om 55 mln. In wezen gaat het hier om hetzelfde.

Mevrouw **De Pater-van der Meer** (CDA): Over de precario zeg ik al een aantal jaren hetzelfde. Dat staat volgens mij los van wat de heer Brinkman nu te berde brengt.

De heer **Van Beek** (VVD): Voorzitter. Dit is de eerste keer dat wij met de staatssecretaris over het binnenlands bestuur en de fondsen van gedachten wisselen. Op een flink aantal terreinen was het slechts een aanzet tot een discussie die later tot volle wasdom zal komen. Ik ben blij dat wij echt gaan discussiëren over die precarioheffing en dat wij zullen vasthouden aan de peildatum. Wij mogen het probleem niet groter laten worden. Ik hoop het probleem in overleg met het kabinet echt te kunnen oplossen. Op een aantal punten kon of wilde de staatssecretaris nog niet duidelijk zijn, maar over het beleidskader gemeentelijke herindeling was de beantwoording wel heel erg vaag. Ik probeer er echt achter te komen wat er veranderd moet worden aan het in de vorige kabinetsperiode reeds gewijzigde beleidskader. Wat is er beleidsinhoudelijk afgesproken? Hoe zal een en ander gedefinieerd worden? De staatssecretaris heeft eigenlijk alleen maar gezegd dat zij onder het begrip "provinciaal bestuur" zowel gedeputeerde staten als provinciale staten verstaat. Overigens is dat in strijd met de dualisering. Het gaat mij ook echt om de afspraken rondom de handelwijze van de wetgever en de mede-wetgever. Hoe verhoudt een en ander zich staatsrechtelijk.

De heer **Anker** (ChristenUnie): Voorzitter. Ik dank de staatssecretaris voor haar beantwoording. Op het punt van het lokaal belastinggebied vond ik haar reactie wat voorzichtig. Zij hoopt voor de zomer ermee terug te komen. Ik zou graag willen dat er wat meer gang in komt en dat er meer duidelijkheid komt over het verdere verloop van dit proces.

De **voorzitter**: Dan is nu het woord aan de staatssecretaris voor haar tweede termijn.

Staatssecretaris **Bijleveld-Schouten**: Voorzitter. De heer Van Raak vroeg om meer regie in het kader van de

takendiscussie. Ik voel er niet voor om nu structuurdiscussies te gaan voeren. Ik wil specifiek kijken naar de taken en dat gebeurt in de decentralisatiediscussie. Mevrouw De Pater heeft gezegd dat zij ten aanzien van het btw-compensatiefonds ook het punt van de administratieve lasten benadrukt zou willen zien en dat dit ook naast het punt van de effectiviteit zou dienen te staan. Zo zal ik het ook doorgeven aan de verantwoordelijke portefeuillehouder. De administratieve lasten behoren overigens weer wel tot onze portefeuille, dus dat onderdeel zullen wij meenemen.

Ik kan mevrouw De Pater en de heer Van Beek toezeggen dat het peiljaar 2005 gehandhaafd wordt als het gaat om de precario.

Verder heeft mevrouw De Pater ten aanzien van de provinciale taken gezegd dat als burgers er voordeel van hebben er niet zozeer sprake is van een probleem. Ik wil voorkomen verzeild te raken in allerlei structuurdiscussies. Ik wil specifiek kijken naar taken en waar die behoren te liggen. Wij hebben daarover natuurlijk wel een aantal afspraken gemaakt in het regeerakkoord. Het is overigens niet mijn bedoeling ze nu in het kader van de fondsen aan de orde te stellen, aangezien ze niet binnen dat verband vallen.

De heer **Van Beek** (VVD): Ze horen niet thuis bij de fondsen maar wel bij het bestuursakkoord. En dat staat geagendeerd vandaag.

Staatssecretaris **Bijleveld-Schouten**: Ze horen inderdaad bij de bestuursakkoorden. Wij hebben ook de afspraak gemaakt dat niet meer dan twee lagen zich bezighouden met een taak. Daar zullen wij ook naar kijken. In dat kader komt het punt dat de heer Van Raak opbrengt automatisch weer terug. Als wij het vanuit die kant benaderen zullen wij zien dat bijvoorbeeld bij de jeugdzorg zeker drie lagen ermee bezig zijn. Het is in ieder geval niet zo dat wij op dit punt geen ambitie hebben. Wij zullen heel nadrukkelijk aan dit punt aandacht besteden maar niet vanuit de structuurdiscussie. In de vorige kabinetsperiode is door mijn voorganger een notitie over het middenbestuur geschreven waarover uiteindelijk niet verder is gesproken in de Kamer. Wij willen het sterk benaderen vanuit de takenkant.

De **voorzitter**: Ik heb overigens begrepen dat die notitie er nog ligt.

De heer **Van Raak** (SP): De staatssecretaris zegt dat ik een structuurdiscussie wil. Welnu, die wil ik wel maar niet in dit verband. Het gaat veeleer om de problematische cultuur en de identiteitscrisis in de provincies. Een goed voorbeeld is het daklozenbeleid in Gelderland. Fataal, vreselijk! Met zulk soort zaken is eigenlijk niemand gelukkig, zeker niet de provinciale bestuurders zelf. Ik wil een visie van de staatssecretaris op wat de geëigende taken van de provincies zijn en wat niet, los van de vrijheid die de provincies wat dat betreft hebben. Ik zou er graag een overzicht van willen hebben. Als dat overzicht wat meer tijd nodig heeft en zij het per onderwerp wil doen, kan dat, maar volgens mij moet het helemaal niet moeilijk zijn om op papier te zetten wat volgens haar een goede takenverdeling is tussen gemeenten, provincies en rijksoverheid, zodat wij op basis daarvan hier een debat kunnen voeren.

Staatssecretaris **Bijleveld-Schouten**: Het blijft heel lastig. Een visie op die onderdelen heeft niet altijd zin, aangezien wij ook te maken hebben met het punt van de open huishouding. Bovendien hebben wij te maken met het grondwettelijk recht van gemeenten en provincies om bepaalde taken op te pakken, zoals de opvang van daklozen. De volgende keer moet de heer Van Raak overigens eens een andere provincie aanhalen dan Gelderland.

De heer **Van Raak** (SP): Gelderland deed het ook veruit het slechtste, zo heb ik begrepen.

Staatssecretaris **Bijleveld-Schouten**: Ik zal er nog eens naar kijken. Het punt van de open huishouding blijft overigens staan. Ik heb in mijn eerste termijn al gesproken over de kerntaken van de provincies en dat die vooral liggen op het terrein van de ruimtelijk-economische aanpak. Daarover voer ik overleg met het ipo, omdat dit van belang is in het kader van wat wat de task forces moeten doen.

Ik heb er goede nota van genomen dat de heer Heijnen nog nader wil terugkomen op het punt van de herindelingsongevoeligheid. Met betrekking tot de specifieke uitkeringen heb ik wel degelijk toegezegd jaarlijks met een overzicht te komen. Verder zijn wij nog met wetgeving op dit terrein bezig.

Ik moet aanneming van de motie van de heer Brinkman over de taken ernstig ontraden, vanwege de implicatie voor de gesloten huishouding, hetgeen niet in overeenstemming zou zijn met de Grondwet.

Dan de motie van de heer Brinkman over de 800 mln. Allereerst wil ik een misverstand wegnemen. Het is niet altijd zo dat er te veel geënd is waardoor die overschotten zijn ontstaan. Er is namelijk ook sprake van geweest dat men deelnemingen of aandelen had, waaruit men bij verkoop geld heeft ontvangen. Aanneming van de motie moet ik ontraden, omdat ik meen dat wij reeds een belangrijke eerste stap hebben gezet door het gesprek over de vermogens aan te gaan met de provincies. Verder neem ik er kennis van dat de heer Brinkman op een ander moment wenst terug te komen op de macronorm. Mij werd nog wel aangereikt dat Eigen Huis tevreden is met de matige stijging van de woonlasten. In reactie op de opmerkingen van de heer Van Beek merk ik op dat het een misverstand is te denken dat ik nu veel wil veranderen aan het beleidskader. Wat wij eigenlijk doen, is het huidige beleidskader tegen het licht houden om na te gaan of het nog steeds voldoet. Er is niet zozeer sprake van enorme wijzigingen. Ik zal heel nadrukkelijk kijken naar de staatsrechtelijke posities van GS en PS. Ik zal de waarschuwing van de heer Van Beek dan ook ter harte nemen.

De heer Anker vindt dat er meer ambitie moet zijn op het terrein van de belastingen. Die ambitie heb ik ook. Ik heb al gezegd dat wij hier voor de zomer op terug zullen komen. Er ligt al een hoge stapel rapporten en wat mij betreft, is het niet nodig om daar een nieuw omvangrijk stuk aan toe te voegen. Ik denk dat het tijd is om het debat te voeren. Kortom, op dit terrein is meer ambitie dan de heer Anker veronderstelde.

De heer **Anker** (ChristenUnie): Dan moet ik iets rechtzetten. In eerste termijn heb ik die uitspraak aan de minister toegeschreven, maar ik had haar aan de staatssecretaris moeten toeschrijven.